Кнс. 10 21 ОКТ 1982
с. книжная палата УзССР

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

Қишлоқ ҳақиқати

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг газетаси

ГАЗЕТА 1974 ЙИЛ 1 ЯНВАРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

20 ОКТЯБРЬ, 1982 ЙИЛ, ЧОРШАНБА
№ 239 (2.645).
Баҳоси 3 тийин.

Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! 1982 йил планини, XI беш йиллик топшириқларини тўла ва ошириб бажариш учун социалистик мусобақа байроғини баланд кўтарингиз!

Кўп миллатли улуғ Ватанимиз янада забардаст, бадавлат ва кўркам бўлаверсин!

(КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ЧАҚИРИҚЛАРИДАН).

СССР 60

ЗАРБДОР МЕҲНАТИМИЗ БИЛАН ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Йил сайин она-Ватанга кўпроқ пахта етказиб бериш республикамиз деҳқонларининг бутун совет халқи олдидаги, социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари меҳнаткашлари олдидаги биринчи даражали интернационал бурчи, шон-шараф ишидир. Олтин қўлли «оқ олтин» ижодкорлари КПСС XXVI съезди тарихий қарорларини, мамлакат Озиқ-овқат программасини амалга ошира бориб, бу йил ҳам пахта ҳосили етиштиришда аввалги йиллардагидек рекорд кўрсаткичга эришишга азму қарор қилганлар. Шу эзгу мақсад, шу олижаноб ният йўлида йил бўйи фидокорлик ва матонат намуналарини кўрсатиб меҳнат қилдилар.

Улкан хирмон учун олиб борилаётган кураш осон бўлмаяпти. Авжи зарур пайтида сув танқислиги юз берди, ёздаги жазирама иссиқ, кузнинг эрта бошланиши ва сурункасига ёмғир ёғиши, кейинчалик эса об-ҳавонинг совиб кетиши пахтакорларимиз учун кўпгина қўшимча қийинчиликларни вужудга келтирди. Лекин шунга қарамай, ҳамма ерда зиммадаги юксак социалистик мажбуриятларни қоплайдиган даражада мўл ҳосил етиштирилди. Ҳозиргача эл хирмонига уюлган «оқ олтин» 4 миллион 300 минг тоннадан ошиб кетди. Теримчилар, далаларимизнинг гвардиячилари бўлмиш механизаторлар, пахтакорларга ёрдамга чиққан шаҳарлик ҳашарчилар ҳамма ерда қаҳрамонлик ва фидокорликни намойиш этмоқдалар.

Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, агарда тадбиркорлик кўрилса, мавжуд меҳнат ва техника ресурсларидан оқилона фойдаланилса, ҳар қандай шароитда ҳам йиғим-теримни юксак суръатда олиб бориш мумкин. Буни дастлабки социалистик мажбуриятини шараф билан бажарган азамат пойтахт область пахтакорларининг тажрибаси яққол кўрсатиб турибди. Область хўжаликларида индустриал технология муваффақиятли қўлланилди, юксак уюшқоқлик намуналари кўрсатилди. Эндиликда улар ялпи ҳосилни 500 минг тоннага етказиш учун курашмоқдалар. Республиканинг бошқа областларида ҳам терим суръатини ошириш, мўлжалланган марраларга тезроқ эришиш учун зарур чоралар кўрилмоқда.

Ҳали қарийб 2 миллион тонна бебаҳо ҳосилимиз далаларда турибди. Табиат эса тантилик қилмаётир. Ҳосил учун кураш ниҳоятда мураккаб шароитда олиб борилялти. Биз — реалистлармиз. Шу сабабли бундан кейин ҳам об-ҳаво мурувватига ишониб бўлмаслигини эътиборга олган ҳолда иш тутмоғимиз лозим. Пахтазордаги аҳил, зарбдор меҳнат билангина ҳосилни сақлаб қолиш мумкин. Хотиржамликка, ҳардамхаёлликка, бўшашувчанликка орамизда мутлақо ўрин бўлмаслиги лозим. Сафларимизни янада мустаҳкамлаш, ҳар биримиз ва ҳаммамиз партия ва халқ олдидаги масъулиятни чуқур ҳис этишимиз, юксак мақсад йўлида бироз ҳузур-ҳаловатдан воз кечишимиз, касбимиз шуҳрати, республикамиз шон-шавкати йўлида жон ачитиб меҳнат қилишимиз талаб этилади ҳозир.

Ҳосил учун олиб борилаётган курашнинг ҳозирги ҳал қилувчи палласида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг коммунист ва комсомолларга, эркак ва аёл колхозчиларга, совхозларнинг ва саноат корхоналарининг эркак ва аёл ишчиларига, қишлоқ хўжалиги механизаторлари, раҳбарлари ва мутахассисларига, студентлар ва ўқувчиларга, республиканинг барча меҳнаткашларига Мурожаати эълон қилинди. Бу ғоят катта сафарбарлик кучига эга бўлган ҳужжатда бугунги энг муҳим вазифа «оқ олтин» тайёрлаш суръатларини оширишдан, ҳаво очиқ бўлган ҳар дақиқадан имкони борича унумли фойдаланишдан иборат эканлиги таъкидланиб, юбилей йилининг планлари ва социалистик мажбуриятларини уддаламоқ учун ҳамма жойда бениҳоя зўр қатъият ва саботматонат, техникадан ва одам ресурсларидан самарали фойдаланиш маҳоратини кўрсатишга, ҳамма резервларни ишга солишга даъват этилади.

«Бугун биз ҳаммамиз — пахтакормиз!» деган сўзларнинг ватанпарварлик аҳамиятини чуқурроқ тушуниб олиш, пахта теримида бевосита ёрдам бериш, — дейилади республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатида, — шу тариқа ҳар бир колхоз ва совхоз, ҳар бир район ва область қабул этган мажбуриятлар бажарилишини таъминлаш, камида 6 миллион тонна «оқ олтин» териб олиш — ҳар бир кишининг энг биринчи бурчидир. Шу мақсадга эришишнинг йўли фақат битта — у ҳам бўлса — республикада яшовчи ҳар бир киши «оқ олтин» ҳосилининг тақдири учун шахсан жавобгар эканини англаши, 1982 йилги пахта ҳосили учун курашдаги ўз ўрнини виждон амри билан белгилаб олиши, шу долзарб кунларда пахтакор бўлишни ўзининг бош вазифаси деб ҳис этиши керак».

Эътироф этиш керакки, шу кунларда баъзи районлар ва хўжаликларда йиғим-терим суръатларининг боришини қаноатланарли, деб бўлмайди. Чунончи, Езёвон, Иштихон, Толлимаржон, Жалолқудуқ ва Зарбдор районларида худди шундай аҳволни кўриш мумкин. Мазкур районларда пахта тайёрлаш планлари эндигина 30-50 процент атрофида бажарилди. Хўжаликларда меҳнат яхши ташкил этилмаётир, шу сабабли унумдорлик ниҳоятда паст. Мавжуд терим машиналаридан фойдаланишда ҳам жиддий камчиликларга йўл қўйилмоқда. Район партия комитетлари ва район ижроия комитетлари колхоз ва совхоз раҳбарларига нисбатан, хўжалик органларига нисбатан лозим даражада талабчанлик қилмаяптилар, ҳозирги юз берган мураккаб аҳволни ҳисобга олган ҳолда етарли даражада тадбиркорлик кўрсатмаяптилар.

Республика партия ва ҳукуматининг Мурожаати ҳар бир хўжаликда, ҳар бир бўлим ва бригадада ҳар тарафлама чуқур ўрганилиши ва шу асосда терим суръатларини оширишга қаратилган тадбирлар белгиланмоғи даркор. Партия ташкилотлари Мурожаатда қўйилган вазифаларни ҳар бир механизатор, ҳар бир теримчи, ҳар бир ҳашарчига етказиши, уларнинг янада унумли меҳнат қилишлари учун лозим бўлган ҳамма чораларни кўришлари керак.

Халқимизда тома-тома кўл бўлур, деган ҳикматли нақл бор. Ҳар бир киши, ҳар бир терим машинаси алоҳида ҳисобда бўлмоғи, юксак унумдорликка эришиш учун лозим бўлган ҳамма чораларни кўриш даркор. Теримчилар ўртасида кўпмингкилограммчилар сафини кенгайтириш, терим техникасининг эса икки сменада тўхтовсиз ишлашини таъминлаш, машина терим мажбуриятларини ҳамма бригадалар, хўжаликлар, районлар бажаришларига эришиш даркор. Айни пайтда тайёрловчилар зиммасида ҳам катта ва масъулиятли вазифалар турибди. Ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам пахтани тўхтовсиз қабул қилиш, уни яхшилаб қуритиш, тозалаш, кўнгилдагидек асраш ва сифатли қайта ишланишини таъмин этиш лозим. Ҳаво пасайиб кетган ҳозирги кунларда барча қуритиш-тозалаш цехларининг кечаю-кундуз юксак унум билан ишлашини таъминлаш, айниқса, муҳимдир.

Билагида кучи, юрагида ўти бўлган ҳар бир кишининг ўрни бугун пахтазорда. Катта қийинчиликлар эвазига етиштирилган ҳосилимизни нес-нобуд қилмасдан тезроқ йиғиб-териб олишдек хайрли ишдан ҳеч ким четда қолмасин. Улуғ Октябрнинг шонли 65 йиллиги ва ССР Иттифоқининг 60 йиллиги нишонланадиган йилда она-Ватанга ваъда қилинган 6 миллион тонна пахтани етказиб бериш республикамиздаги ҳар бир меҳнат аҳлининг шон-шараф иши, виждон бурчи, қалб амридир.

— Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! 1982 йил планини, ўн биринчи беш йиллик топшириқларини тўла ва ошириб бажариш учун социалистик мусобақа байроғини баланд кўтарингиз!

Кўпмиллатли улуғ Ватанимиз янада забардаст, бадавлат ва кўркам бўлаверсин!

— Қишлоқ хўжалиги, тайёрлов, транспорт, қайта ишлаш ва савдо корхоналарининг ходимлари! Қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг нобуд бўлишига йўл қўймайлик!

Етиштирилган ҳамма маҳсулотни сақлаб қоламиз ва халқ фаровонлиги йўлида фойдаланамиз!

РЕСПУБЛИКАМИЗ ҚИШЛОҚ МЕҲНАТКАШЛАРИ КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ЧАҚИРИҚЛАРИ ҲАМДА ЎЗБЕКИСТОН ПАРТИЯ ВА ҲУКУМАТИНИНГ МУРОЖААТИГА ЖАВОБАН БАРЧА ЖАБҲАЛАРДА ЗАРБДОРЧАСИГА МЕҲНАТ ҚИЛМОҚДАЛАР

КПСС Марказий Комитетининг Октябрь Чақириқлари ва республика партия-ҳукуматининг Мурожаатидан руҳланган пахтакорлар йиғим-теримни янада ғайрат ва шижоат билан давом эттирмоқдалар. Етиштирилган ҳосилнинг бир мисқолини ҳам нобуд қилмай, тезроқ қабул пунктларига етказиб бериш учун барча куч ва имкониятлар сафарбар қилинялти. Коммунистик районидаги «Политотдел» колхози деҳқонлари ҳам умумий сафарбарликка қўшилган ҳолда терим суръатини бўшаштирмаётирлар.

СУРАТДА: колхознинг илғор участка бошлиғи ўртоқ В. Тен республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатини пахтакорларга ўқиб бермоқда.

А. Тўраев фотоси.

Улкан хирмон учун

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 19 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

Тошкент	0,72	102,88	0,85	99,94
Хоразм	1,46	90,41	1,74	76,12
ҚҚАССР	1,40	85,52	1,78	70,86
Бухоро	1,03	84,04	0,85	31,17
Навоий	0,82	78,69	0,92	51,34
Сурхондарё	1,04	77,14	0,55	51,60
Сирдарё	1,09	73,82	0,82	76,60
Наманган	1,10	68,31	0,96	43,51
Жиззах	1,25	67,80	0,78	66,12
Андижон	1,26	66,33	1,85	43,20
Қашқадарё	1,33	64,75	1,53	46,00
Самарқанд	0,67	62,54	0,93	45,86
Фарғона	1,06	61,38	1,53	39,80
Республика бўйича	1,11	74,44	1,17	56,99
Шу жумладан ингичка толали пахта				
Навоий	2,13	108,83	3,30	71,23
Сурхондарё	1,53	92,25	0,99	74,31
Наманган	1,26	79,18	2,10	22,00
Қашқадарё	1,80	69,21	1,90	36,97
Бухоро	1,97	68,25	0,94	4,27
Республика бўйича	1,66	84,35	1,37	58,11

ҒАЛЛА — ВАТАНГА!

Республика қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари партия XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленумининг тарихий қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг қишлоқ хўжалик масалаларига доир маслаҳатлари ва кўрсатмаларини амалга ошира бориб, шу йилнинг жуда қийин шароитида суғориладиган ерларда донли экинлардан мўл ҳосил етиштирдилар, уни уюшқоқлик билан ўриб-йиғиб олдилар ва давлатга дон сотиш мажбуриятларини муваффақиятли равишда бажардилар.

Республиканинг колхоз ва совхозлари Ватан омборларига бир миллион беш минг тонна дон тўкдилар.

Беш йилликнинг икки йили мобайнида дон тайёрлаш плани ўрта ҳисобда 120,8 процент бажарилди. Тайёрланган доннинг умумий миқдорида бошоқли экинлар 306 минг тоннани, шоли 321 минг тоннани, маккажўхори 378 минг тоннани ташкил этади. Қорақалпоғистон АССР хўжаликлари энг кўп — 190 минг тонна, Қашқадарё области 120 минг, Хоразм области 91 минг, Сурхондарё ва Тошкент областлари 90 минг тоннадан, Самарқанд области 78 минг, Сирдарё области 67 минг, Жиззах области 61 минг тонна дон топширдилар. Фарғона, Бухоро, Андижон, Наманган ва Навоий областларининг хўжаликлари дон тайёрлаш планларини анча ошириб адо этдилар.

Тайёрлов ва транспорт ташкилотлари ғаллани ўриб-йиғиб олиш ва дон тайёрлашда колхозлар билан совхозларга катта ёрдам бердилар.

Колхозчиларнинг, совхоз ишчиларининг, механизаторларнинг, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассисларининг ҳақиқатан ҳам қаҳрамонларча фидокорона меҳнати, партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг моҳирона ташкилотчилик ва сиёсий ишлари, КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукуматининг доимий ёрдами туфайли республика ғаллакорлари мана шундай меҳнат муваффақиятига эришдилар.

Бу йил ғаллакорлар учун иқлим шароитлари мислсиз қийин бўлди. Баҳор фаслида жазирама иссиқ ва мутлақо ёғингарчилик бўлмаганлиги натижасида лалмикор ерлардаги буғдой ва арпа батамом қовжираб қолди, сув танқислиги сабабли эса 30 минг гектар майдондаги шоли нобуд бўлди. Деҳқонларнинг қаҳрамонона куч-ғайратлари, суғориладиган ерларда маккажўхори экиладиган майдонларни кенгайтириш, дон экинларини жуда яхши парвариш қилиш туфайлигина маккажўхори ва бошқа дон экинларидан мўл ҳосил етиштиришга муваффақ бўлинди.

Пахтачи, Бағдод, Ленин, Ромитан, Гагарин, Тўрақўрғон районларининг хўжаликлари суғориладиган ҳар гектар ердан 35—45 центнердан буғдой ва арпа олдилар. Тўрақўрғон районидаги «Ўзбекистон», Бувайда районидаги «Партия XX съезди», Каттақўрғон районидаги «Правда», Ғалаба районидаги Энгельс номли колхозларнинг, Мирзачўл районидаги Абай номли, Сирдарё районидаги «Малик» совхозларининг ғаллакорлари гектар бошига 46—60 центнердан бошоқли экинлар донини янчиб олдилар.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг бу йил Ўзбекистоннинг ёш маккажўхорикорларига йўллаган табрикномасидаги илҳомбахш сўзлар қишлоқ ёшлари ўртасида ғайрат-шижоатни мислсиз суратда юксалтириб юборди. Кейинги йилларда қишлоқ ёшлари маккажўхоризорларда зўр ғайрат билан меҳнат қилиб, рекорд ҳосилдорликка эришиб келмоқдалар. Ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йилида макажўхори экилган майдонлар 300 минг гектарга етказилди ва биринчи марта ўтача ҳосилдорлик 67 центнер бўлгани ҳолда икки миллион тоннадан кўпроқ «қаҳрабо дон» йиғиштириб олинди. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг маслаҳати билан республикада дон учун маккажўхори экиладиган майдонларни бундан буён ҳам кенгайтира бериш кўзда тутилмоқда.

Сурхондарё, Тошкент, Самарқанд, Хоразм, Андижон, Бухоро ва Фарғона областларининг хўжаликлари энг юқори ҳосил олишга эришдилар. Янги ташкил этилган ихтисослаштирилган маккажўхорикорлик совхозлари биринчи йилдаёқ яхши натижаларга эришдилар, бу совхозларда ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 78 центнердан маккажўхори дони, Тошлоқ районидаги «Оқ олтин» хўжаликлараро бирлашмасининг, Чироқчи районидаги Х. Олимжон номли совхознинг коллективлари эса гектар бошига 100 центнердан маккажўхори дони йиғиштириб олдилар. Комсомол ёшлардан иборат 386 бригада маккажўхорини парвариш қилишнинг саноат технологиясини қўллаииб, 100 центнердан ва ундан ҳам кўпроқ дон олди.

Қувадаги бўрдоқичилик базасидан О. Аҳмедова, Қизилтепа районидаги «Ёш ленинчи» колхозидан С. Бухорова, Пешку районидаги «СССР 60 йиллиги» колхозидан Х. Раҳимова, Жонбой районидаги «Октябрь» колхозидан М. Абдиев, Тўрақўрғон районидаги «Ўзбекистон 50 йиллиги» колхозидан В. Йўлдошев, Беруний районидаги Махтумқули номли колхоздан А. Таганов, Хонқа районидаги Охунбобоев номли колхоздан В. Ражабов, Ворошилов районидаги Куйбишев номли колхоздан Э. Ғаниев, Ульянов районидаги «III интернационал» совхозидан Ғ. Турсунов, Жиззах районидаги Ҳ. Олимжон номли совхоздан О. Ашурматов, Бўз районидаги «Ленинчи» совхозидан А. Мадисаев, Чиноз районидаги «Партия XXIV съезди» совхозидан А. Эрназаров, Шеробод районидаги «Октябрь 60 йиллиги» совхозидан Ғ. Холмирзаев бошлиқ бригадалар айниқса юксак кўрсаткичларга эришдилар.

Ҳар гектар майдондан 53—58 центнердан шоли янчиб олган Тошкент, Хоразм, Сурхондарё областларининг шоликорлари ажойиб муваффақиятларни қўлга киритдилар. Қорақалпоғистон АССРнинг айрим шоликор хўжаликлари, кўпгина бўлимлари ва бригадалари юксак кўрсаткичларга эришдилар.

Ҳозирги вақтда республикада сабзавот ҳамда оралиқ дон ва озуқа экинлари экиш кенг кўламда олиб борилмоқда. Маккажўхорикор бригадалар келгуси йил ҳосили учун далаларни тайёрламоқдалар. Улар беш йилликнинг учинчи йилида янги рекорд ҳосил олиш билан Ватанни қувонтиришга азму қарор берганлар.

Шу кунларда республика деҳқонларининг бутун диққат-эътибори асосий маҳсулотимиз бўлган пахтани жадал йиғиштириб олиш ва давлатга топширишга қаратилган. Бу курашда икки миллионга яқин қишлоқ меҳнаткашлари ва уларга ёрдамга келган шаҳарликлар, студентлар ва ўқувчилар механизаторлар билан ёнма-ён туриб фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Уларнинг ҳаммаси ҳозирги пайтда етиштирилган бутун ҳосилни тезроқ йиғиштириб олиб, Ватанни янги меҳнат муваффақиятлари билан қувонтиришдан иборат ягона мақсад билан яшаб, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига социалистик мусобақа байроғини баланд кўтариб бормоқдалар.

60 йиллигига зарбдор ҳафталиклар СССР

Умумхалқ байрами — СССРнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун курашаётган серқуёш республикамиз дала ва фермаларининг меҳнаткашлари 18 октябрдан эллигинчи зарбдор ҳафталикни бошладилар.

Бу ҳафталик Совет Қирғизистонига бағишланади.

МЕКСИКАЛИК МЕҲМОН

Мексика Бирлашган социалистик партияси Сиёсий комиссиясининг аъзоси Алехандро Гаскон Меркадо Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турибди. У В. И. Ленин марказий музейининг Тошкент филиалини, Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасини бориб кўрди, республика пойтахтининг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирди, Самарқандга сафар қилди. 19 октябрь куни А. Г. Меркадо Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида қабул қилинди.

(ЎзТАГ).

ҲУҚУҚ-ТАРТИБОТНИ МУСТАҲКАМЛАШ — КОММУНИСТЛАРНИНГ БУРЧИ

19 октябрь куни Тошкентда республика Ички ишлар министрлиги органлари ва бўлинмалари бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг кенгаши бўлиб ўтди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан СССР Ички ишлар министрлиги чақирган бу кенгашда область партия комитетларининг иккинчи секретарлари ва маъмурий органлар бўлимларининг мудирлари, шаҳар ва район партия комитетларининг биринчи секретарлари, Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги бўлимларининг ва бошқармаларининг бошлиқлари, область ички ишлар бошқармаларининг, сиёсий-тарбиявий иш бўлимларининг, шаҳар ва район ички ишлар бўлимларининг бошлиқлари ва уларнинг ўринбосарлари, аҳлоқ тузатиш — меҳнат муассасаларининг ва транспортдаги ички ишлар бўлимларининг бошлиқлари ҳамда уларнинг сиёсий-тарбиявий ишлар билан шуғулланувчи ўринбосарлари, республика ҳуқуқ-тартиботни муҳофаза қилиш органларининг раҳбарлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг, комсомол ва касаба союз ташкилотлари масъул ходимлари ҳам қатнашдилар.

Кенгашни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов кириш нутқи сўзлаб очди.

КПСС XXVI съезди талаблари асосида социалистик қонунчиликни ва ҳуқуқ-тартиботни янада мустаҳкамлаш юзасидан Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги органлари ва бўлинмалари бошланғич партия ташкилотларининг вазифалари тўғрисида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари Л. И. Греков доклад қилди.

Доклад юзасидан бошланган музокараларда Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари У. У. Умаров, Сирдарё область ижроия комитети ички ишлар бошқармаси бошланғич партия ташкилотининг секретари А. И. Масюра, Самарқанд область ижроия комитети ички ишлар бошқармасининг бошлиғи А. М. Муҳаммадиев, Олтиарик район ижроия комитети ички ишлар бўлими бошланғич партия ташкилотининг секретари Н. Қаюмов, Навоий район ижроия комитети ички ишлар бўлими бошланғич партия ташкилотининг секретари П. Х. Ботиралиев, Андижон область партия комитетининг иккинчи секретари А. П. Шендрик, Чирчиқ шаҳар ижроия комитети ички ишлар бўлимининг бошлиғи Ю. А. Козловский, Хоразм область ижроия комитети ички ишлар бошқармаси сиёсий-тарбиявий ишлар бўлимининг бошлиғи Б. Машарипов, Хўжайли район ижроия комитети ички ишлар бўлими бошланғич партия ташкилотининг секретари Х. Маликов, Бухоро шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Х. Б. Жамолов, Ғаллаорол район ижроия комитети ички ишлар бўлими

(Давоми иккинчи бетда).

ҲУҚУҚ-ТАРТИБОТНИ МУСТАҲКАМЛАШ — КОММУНИСТЛАРНИНГ БУРЧИ

(Боши биринчи бетда).

бошланғич партия ташкилотининг секретари Н. Нормуродов, Тошкент шаҳар ижроия комитети ички ишлар бошқармаси бошланғич партия ташкилотининг секретари М. П. Моторигин, Сурхондарё область ижроия комитети ички ишлар бошқармаси бошланғич партия ташкилотининг секретари М. А. Бобоев, Яккабоғ район ижроия комитети ички ишлар бўлими бошланғич партия ташкилотининг секретари Т. Қорақулов, Сиёб район ижроия комитети ички ишлар бўлими бошланғич партия ташкилотининг секретари А. Жалилов, Уйчи район ижроия комитети ички ишлар бўлими бошлиғининг сиёсий-тарбиявий ишлар билан шуғулланувчи ўринбосари З. Ризаев иштирок этдилар.

Социалистик қонунчиликни ҳамда ҳуқуқ-тартиботни янада мустаҳкамлаш тўғрисидаги партия XXVI съезди қарорларини ва ўртоқ Л. И. Брежневнинг кўрсатмаларини амалга оширишда ички ишлар органлари, уларнинг бошланғич партия ташкилотларининг роли катта эканлиги кенгашда таъкидлаб ўтилди. Коллективнинг ўзаги ва мустаҳкамлаштирувчи кучи бўлган шу партия ташкилотлари кейинги вақтларда сон жиҳатдан ўсди ва мустаҳкамланди, уларнинг сафларига ички ишлар органларига юборилган коммунистларнинг катта отряди қўшилди. Ички ишлар органлари бошланғич партия ташкилотларининг фаолияти мазмунан тобора бойиб, шаклан хилма-хил бўлиб, ўз усуллари ва методлари жиҳатидан пухта, ўртага қўйилган вазифаларни ҳал этишга таъсири жиҳатидан тобора ҳаракатчан бўлиб бормоқда. Бу эса ижобий натижалар бермоқда. Ички ишлар органлари ходимларининг юксак ғоявий-сиёсий ва маънавий фазилатлари, уларнинг ўсиб бораётган профессионал маҳорати ва ишга садоқати анчагина жиноятчиларни фош этиб, қўлга туширищ, совет қонунларининг кучи ва одиллигидан тўла-тўкис фойдаланиш имконини берди.

Андижон область ижроия комитети ички ишлар бошқармасининг бошланғич партия ташкилоти ишда доимо муваффақиятга эришмоқда, унинг ташаббуси билан республикада «СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига аъло хизмат, юксак уюшқоқлик ва интизом» шиори остидаги социалистик мусобақа кенг қулоч ёзди. Партия йиғилишининг таклифига биноан бу ерда республикада биринчи «Автопоиск» деган автоматлаштирилган система барпо этилди, бу система транспорт воситаларидан фойдаланишга алоқадор жиноятларни фош қилишга самарали равишда кўмаклашмоқда. Партия ташкилоти ҳузурида бошқарма педагогика ва психология мактаби, маданият халқ университети, ёш коммунистлар мактаби ишлаб турибди, партия ташкилоти партиявий-сиёсий ишлар залини, илғор тажрибани оммалаштирувчи бир неча кабинетни жиҳозлади. Чирчиқ шаҳар ижроия комитети ички ишлар бўлими партия ташкилотининг иши диққатга сазовордир. Партия бюросининг мажлисларида коммунистларнинг устав талабларини қандай бажараётганликлари тўғрисидаги ҳисоботлари вақти-вақти билан тингланмоқда, кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашга, хизмат интизомини мустаҳкамлашга тааллуқли масалалар йиғилишлар муҳокамасига қўйилмоқда.

Шу билан бирга кенгашда республиканинг айрим область ва районларидаги ички ишлар органларининг фаолиятида ҳали жиддий камчиликлар борлиги кўрсатиб ўтилди. Айрим партия ташкилотлари милициянинг обрўсини тўкадиган, жиноятчиликка қарши кураш ишига зарар етказадиган сансоларлик, бюрократизм фактларини ҳамда қонун нормалари ва талабларидан чекиниш ҳолларини тузукроқ текшириб, чора кўрмаяптилар.

Ички ишлар органлари бошланғич партия ташкилотларининг жанговарлигини ошириш биринчи галдаги вазифа эканлиги кенгашда таъкидлаб ўтилди. Уларнинг активлиги аввало партиянинг социалистик қонунчиликни ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлашга доир талабларини турмушга изчиллик билан тадбиқ этишда, коммунистларнинг ўз коллективларидаги етакчилик ролини таъминлашда намоён бўлиши лозим. Партия ташкилотлари юксак талабчанлик қилишлари, коммунистларни актив ҳаётий позицияда туриш, партия ва хизмат бурчини бажариш учун жавобгарликни сезиш руҳида тарбиялашлари, танқид ва ўз-ўзини танқидни ривожлантиришлари, пассивлик, бепарволик ва хотиржамлик кўринишларига дадил қарши чиқишлари, ички ишлар органлари ходимларининг профессионал билимлари гражданларча мардлик, сотилмаслик ва адолатпарварлик билан қўшиб олиб борилиши учун зарур бўлган ҳамма ишни қилишлари керак.

Ҳуқуқ бузиш ҳолларининг олдини олиш партия ташкилотларининг диққат марказида туриши лозим, деб таъкидлашди нотиқлар. Шу муносабат билан милициянинг участка инспекторлари билан, жиноят-қидирув, БХСС хизмати, тергов, аҳлоқ тузатиш-меҳнат муассасалари ходимлари билан, ўт ўчириш ва автомобиль инспекцияси хизматчилари билан ишлашни ҳар томонлама яхшилаш зарурлигига эътибор қаратилди. Ички ишлар органларининг партия ташкилотлари, балоғатга етмаганлар ишлари билан шуғулланувчи инспекциялар ёшлар ва ўсмирлар ўртасида жиноятчиликни таг-томири билан тугатиш вазифаларини ҳал этишда муносиб ўрин олишлари керак.

Партия ташкилотлари ички ишлар органлари раҳбарларининг иш усуллари ва методларидан механик тарзда нусха кўчиришлари мумкин ҳам, лозим ҳам эмаслиги кенгашда уқтириб ўтилди. Улар фаолиятининг асосий методи-ишонтиришдир. Ҳар бир ходимнинг дилига йўл топа билиши, ҳал этилаётган масалаларнинг хизмат юзасидан бўлган аҳамиятинигина эмас, шу билан бирга сиёсий аҳамиятини ҳам унга жуда яхшилаб туринтириш — энг асосий вазифадир. Раҳбарларнинг обрў-эътиборини мустаҳкамлаётган, коммунистларнинг, барча ходимларнинг бошлиқлар буйруқлари ва фармойишларини бажариш учун шахсий масъулиятини, ошираётган партия ташкилотлари тўғри йўл тутмоқдалар. Шу билан бирга партия ташкилотларига таянмаётган, уларнинг фикри билан ҳисоблашмаётган раҳбарлардан қаттиқ қўллик билан жавоб талаб қилиш керак.

Ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш соҳасидаги вазифаларнинг муваффақиятли ҳал этилиши кўп жиҳатдан кадрларни ғоявий чиниқтиришга боғлиқ, дейилди кенгашда. Ўз ишларини КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорида баён этилган талаблар асосида олиб бориш — партия ташкилотларининг энг муҳим вазифасидир. Ички ишлар органлари бошлиқларининг сиёсий-тарбиявий ишлар билан шуғулланувчи ўринбосарлари билан биргаликда бўлинмалар ўртасида социалистик мусобақани моҳирона ташкил этаётган, ҳуқуқ билимлари, маданият, ёш ходимлари ва мураббийлар университетларидаги машғулотларнинг сифати тўғрисида ғамхўрлик қилаётган, мароқли учрашувлар ва дам олиш куни клубларини, кинолекторийларни ташкил этаётган партия ташкилотларининг тажрибасини кенг оммалаштириш лозим.

Кенгаш қатнашчилари ўз нутқларида кейинги вақтларда республиканинг кўпгина партия комитетлари ички ишлар органларининг партия ташкилотларига раҳбарликни яхшилаганликлари тўғрисида гапирдилар. Бу соҳада Тошкент ва Марғилон шаҳар партия комитетлари, Меҳнатобод, Қарши, Янгиқўрғон район партия комитетлари катта иш олиб бормоқдалар. Партия комитетларининг вазифаси ички ишлар органлари бошланғич партия ташкилотларининг фаолиятига эътиборни кучайтиришдан, улар билан ўз алоқаларини янада активроқ мустаҳкамлашдан, ҳар бир бошланғич ташкилот коллективнинг чинакам сиёсий ўзаги, ғоявий-тарбиявий иш маркази бўлиб қолишига эришишдан иборат.

СССР ички ишлар министрининг биринчи ўринбосари генерал-полковник Ю. М. Чурбанов кенгашда сўзлаган нутқида республика ички ишлар органларининг ва улардаги партия ташкилотларининг КПСС XXVI съезди қарорлари асосида ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш соҳасидаги фаолиятини янада такомиллаштиришга доир вазифаларни ўртага қўйди.

Кенгаш ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари Е. А. Айтмуротов, И. Г. Анисимкин, М. М. Мусахонов, О. У. Салимов, И. Б. Усмонхўжаев, А. А. Хўжаев. Н. Ж. Худойбердиев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолигига кандидат Л. Н. Мелкумов қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

ТАЖРИБА АЛМАШДИЛАР

Урганчда ўз ишини тамомлаган Бутуниттифоқ семинари тармоқни концентрациялаш ва ихтисослаштириш шароитида асаларичиликни ривожлантириш мавзуига бағишланди. Семинарда мамлакатнинг барча республикаларидаги асаларичилик хўжаликлари мутахассислари ва раҳбарлари иштирок этдилар. Улар КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми қарорлари асосида асаларичилар олдида турган вазифаларни муҳокама қилдилар, тўпланган тажрибани ўртоқлашдилар.

Семинар қатнашчилари мамлакатда биринчилар қаторида тармоқни концентрациялаш ва ихтисослаштиришга киришган Ўзбекистон асаларичиларининг тажрибаларини алоҳида қизиқиш билан ўргандилар. Қорақалпоғистон АССР, Хоразм, Сирдарё, Жиззах, Самарқанд областларида асаларичилик область ишлаб чиқариш бирлашмалари ташкил этилди. Республикада асаларичилик кенг истиқболга эга. Ғарбий Тянь-Шаннинг тоғ олди ва тоғли зонасидагина юз мингдан ортиқ қути асалари боқиш учун реал имконият мавжуд.

(ЎзТАГ).

ПАРКЕНТНИНГ ИСТИҚБОЛИ

Паркент Тошкент областининг чекка, тоғли районларидан бири бўлиб, 1979 йил декабрида ташкил этилди. Яшил узумзорлари, боғлари, дарахтзорлари, баҳорда яшнаб, кузда олтинсимон рангга бўяладиган бу водийда ўнлаб катта-кичик қишлоқлар бўлиб, ўзбеклар, тожиклар, қозоқлар, қирғизлар, рус ва татарлар бир ота, бир она фарзандларидай яшайдилар. Қор эрта тушадиган, кеч эрийдиган азамат Чотқол тоғлари остига жойлашган бу қадимий водий халқи азал-азалдан деҳқончилик, боғдорчилик билан шуғулланиб келади. Ширин-шакар узумлари, анжирлари, шарбатли мевалари, мағизи тўла ва лаззатли донлари бугунги кунда бутун Ўзбекистонга маълум ва машҳурдир. Денгиз сатҳидан қарийб 1200—1400 метр баландликка жойлашган районнинг 118 минг гектар ери бўлиб, шундан 3 минг гектари сувли ва шартли сувли майдонлардир. Бундан ташқари чорвачилик учун қулай ерлар ва ўрмончилик хўжалиги ҳам мавжуд.

Сув табиатнинг инсон учун бирдан бир асосий ва зарурий инъомидир. Сув келиши билан Паркент районининг қир-адирлари бирдан яшил рангга бўялди. Буни инсон яна ўз куч, иқтидори билан яратди. Ҳозир район қарамоғида ўн иккита совхоз бўлиб, уларнинг олтитаси янги канал муносабати билан ташкил этилди. Шу кунларда каналнинг 54 километрига сув келтирилиб, 1981 йилда 650 гектар янги ер ўзлаштирилди. Бу рақам 1982 йилнинг охирига келиб 1600 гектарга кўпаяди. Мана шу ўзлаштирилган ерларда 6 та картошкачилик ва боғдорчилик-узумчилик совхозлари барпо этилди. Янги беш йиллик охирига бориб эса 2 та совхоз юзага келади. Яқин йилларда Паркент катта аграр районга айланиб, шаҳар халқини кўплаб сабзавот ва мева билан таъминлаш имкониятига эга бўлади. Бунинг учун район меҳнаткашлари ташаббус кўрсатиб бутун имкониятларини ишга солган ҳолда ҳаракат қиляптилар. Шу сабабли ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йилидаёқ узум тайёрлашда 20 минг тонналик марра эгалланди — давлатга 21 минг 430 тонна узум сотилди. Бу 1980 йилгига нисбатан 4684 тонна кўпдир. 1981 йилнинг ўзида давлатга олдинги йилга қараганда 1758 тоннадан зиёд мева, 4 минг тоннага яқин сабзавот топширилди. Паркентликларга деҳқончилик ҳам, боғдорчилик ҳам, боринки чорвачилик ҳам ота касб. Гап орасида бу азамат боғбонлардан эришаётган ютуқлари сирини сўралса бир оғиздан: «Ернинг ердан фарқи оз, — дея тушунтиришади. — Лекин меҳнатдан меҳнатнинг фарқи жуда катта. Ҳаммаси тарбиячи-боғбонга боғлиқ».

Мана шу маънода катта муваффақиятларга эришаётган «Ленинобод» совхози меҳнаткашлари ўтган йили алоҳида ўрнак кўрсатдилар. Совхоз ҳар гектар ердан 151 центнердан узум ҳосили кўтарди. Узумчилик соҳасини яхши биладиган Ҳайдар Умирзоқов бригадаси ҳар гектар ердан 247 центнер, Тўйчи Расулов бригадаси эса 223 центнердан, шунингдек, «Паркент» совхозидан коммунист Маъмур Саидкаримов бошчилик қилаётган бригада 171 центнердан ҳосил кўтаришга муяссар бўлди. Райондаги «Прогресс» совхозида ҳам мева етиштириш соҳасида юксак ютуқларга эришилиб давлатга 3014 тонна сифатли мева топширилди. Шу совхознинг Шобаҳром Шомиров бошчилигидаги бригада 137,5 центнер, Ҳикмат Юсупов бригадаси эса 130 центнер ҳосил кўтарди. Паркентликлар КПСС Марказий Комитети май Пленуми қарорларини изчиллик билан ҳаётга тадбиқ қиляптилар. Районнинг қишлоқ хўжалиги ходимлари СССРнинг Озиқ-овқат программасига асосан озиқ-овқат маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга, агросаноат комплексининг ҳамма бўғинлари экономикаси самарадорлигини оширишга қаратилган тадбирлар белгиладилар.

Районда ҳом ашёни қайта ишлаб чиқарадиган вино заводлари ҳам мавжуд. Ана шундай заводларнинг бири «Паркент» номи билан юритилади. Мазкур заводга иқтидорли ёш мутахассис Зуҳриддин Ҳамидов раҳбарлик қилади. Тиниб-тинчимас мутахассис, олижаноб коммунист тадбиркорлиги билан тўрт йил ичида завод ишлари тўғри йўлга қўйилди, иш сифати ва даромад миқдори кескин кўтарилди. Шу даврда вино тайёрлаш плани эса уч марта ошди. Мева шарбати тайёрлаш ҳам шундай юксак даражага кўтарилди. Уч йилдан бери эса республика вино заводлари ўртасидаги мусобақада биринчи ўринни эгаллаб келяпти.

— Районимиз янги. Ҳозирча тараққиёт жараёнини босиб ўтяпти, -дейди у ҳаяжонга тўлиб. — Демак биз тез орада ҳамма соҳаларда илгарилашимиз, илғор районлар қаторига қўшилишимиз зарур. Бунинг учун районимиз меҳнаткашлари барча имкониятларини ишга солмоқдалар. Ишни тўғри йўлга қўйиш сўзсиз яхши натижалар беради. Етиштирилган мева ва узумни вақтида қабул қилиш, ачитмай, бузмай саранжомлаш жуда муҳимдир. Бунинг учун биз бутун имкониятни ишга соляпмиз.

Паркентликлар бу йил узум ва мева тайёрлаш бўйича ҳам қўшимча мажбурият олишган. Пландаги 6220 тонна мева ўрнига 6960 тонна ва 17295 тонна узум ўрнига 18500 тонна узум топшириш учун астойдил меҳнат қиляптилар. Улар ҳар куни давлатга 700—800 тонна узум топширяптилар.

«Аниқ одамлар ҳақида аниқ қайғуриш ва уларнинг талаб, эҳтиёжларини қондириш, — бизнинг иқтисодий сиёсатимизнинг бошланиши ва охирги пунктидир, — дея таъкидлаганди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС XXVI съездида. — Ленинча партиямизнинг фаолиятидаги улуғ мазмун шундан иборатки — у ҳар доим энг яхши ҳаёт ва меҳнаткаш халқнинг бахти, иши учун курашган ва ишлаяпти».

Районда меҳнаткашларнинг социал-маданий шароитларини яхшилаш борасида ҳам ибратли ишлар амалга ошириляпти. Икки йил ичида 20 минг метр турар-жой бинолари, 3 та мактабгача болалар муассасалари, 3 та мактаб, 160 ўринли шифохона қурилди. 5 та маданий-маиший объектлар ишга туширилди. Ободонлаштириш ишлари яхшиланди. Бош планга кўра ўн биринчи беш йиллик охиригача савдо маркази, нон заводи, маданият уйи, қишки, ёзги кинотеатр қуриш мўлжалланган.

Районда ёрдамчи хўжаликларга ҳам кенг йўл очиляпти. Шу кунгача райондаги 13 ташкилот ва муассаса ўз ёрдамчи хўжалигига эга бўлди. Йил охирига қадар бир неча чорвачилик бинолари фойдаланишга топширилади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов «Паркентликлар аввал қурувчи, кейин боғбон бўлишлари керак!» деган эди. Улар бу қимматли маслаҳатга амал қилишиб кундан-кунга кўтаринки руҳ билан меҳнат қиляптилар.

Паркент магистраль каналининг иккинчи навбати ишга туширилиши билан совхозлари сони 16 га етадиган районнинг қир-адирлари инсон кўзини қамаштирадиган даражада яшил водийга айланади. Боғ-роғлар, узумзорларнинг поёни бўлмайди. Шундай, Паркентнинг келажаги порлоқ, истиқболи ёрқин.

Ўктам ҲАКИМАЛИ.

Қишлоқ хўжалик обзори

ЧОРВАЧИЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШГА ЗЎР ЭЪТИБОР БЕРАЙЛИК

Ўзбекистон чорвадорлари КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленуми қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг кўрсатмалари ҳамда тавсияларини амалга ошириш соҳасида собитқадамлик билан ишламоқдалар. Республика областларида ва Қорақалпоғистон АССРда фермалар меҳнаткашларининг социалистик мусобақаси кенг авж олиб кетди, улар Озиқ-овқат программасини амалга оширишга мумкин қадар кўпроқ ҳисса қўшишга ҳаракат қилмоқдалар.

Хоразм, Сирдарё, Навоий, Андижон, Қашқадарё, Тошкент областлари ва Қорақалпоғистон АССР чорвадорлари гўшт етиштиришни юксак суръатлар билан кўпайтириб бормоқдалар. Ана шу областларда ва Автоном республикада йил бошидан буён ўтган йилнинг шу давридагига қараганда 10—14 процент кўп гўшт маҳсулоти олинди. Бу — молларни боқишнинг илғор методларини жорий этиш, тармоқни тобора саноат негизига ўтказиш, чорвачиликнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, сермаҳсул қорамоллар, қўйлар, чўчқалар, эчкилар ва паррандаларни яратишга қаратилган наслчилик ишини такомиллаштириш натижасидир. Умуман республикада ўтган йилнинг шу давридаги нисбатан гўшт етиштириш 9 процент ошди.

Беруний, Калинин, Ғиждувон, Арнасой, Пайариқ, Боғот районларининг чорвадорлари гўшт етиштиришда энг яхши кўрсаткичларга эришмоқдалар. Улар тўққиз ой якунларига кўра чорвачилик соҳасидаги социалистик мусобақанинг ғолиблари деб топилдилар ҳамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон Касаба союзлари республика совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари билан мукофотландилар. Ана шу районларнинг тажрибасини республикада кенг оммалаштирса арзийди. Беруний ва Арнасой районлари қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг Озиқ-овқат программасини амалга оширишга қўшаётган ҳиссаси салмоқлидир. Улар бир йил ичида гўшт етиштиришни 1,4—1,5 процент кўпайтирдилар. Ана шу районларда сут чорвачилиги ҳам, қўйчилик ҳам, паррандачилик ҳам муттасил ривожланиб бормоқда. Бу ердагилар мустаҳкам ем-хашак базасини вужудга келтириш тўғрисида жон куйдириб, ем-хашак ва силосни қиш фаслига ғамлаб қўйиш юзасидан белгиланган топшириқларини ошириб бажардилар.

Ворошилов районидаги «Красний Октябрь», Задарё районидаги Навоий номли, Қамаши районидаги «Партия XXII съезди» колхозлари, Нурота районидаги «Қизилча», Шеробод районидаги Н. Муродов номли, Ульянов районидаги «Ғалаба» совхозлари тўққиз ой якунларига кўра чорвачиликни ривожлантириш юзасидан социалистик мусобақа ғолиблари деб топилган хўжаликлар жумласидандир. Бу хўжаликларда чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни муттасил ўстиришга эришаётган ўз ишининг ҳақиқий миришкорлари меҳнат қилмоқдалар.

Шу билан бирга барча хўжаликларда ҳам чорвачиликни ривожлантириш имкониятларидан самарали фойдаланилаяпти деб бўлмайди. Айрим областларда гўшт етиштириш секинлик билан кўпайтирилмоқда. Масалан Фарғона областида гўшт етиштириш атиги 3 процент, Наманган областида эса 4 процент кўпайди. Бухоро ва Самарқанд областларидаги кўрсаткичлар республикадаги ўртача кўрсаткичдан пастдир.

Кейинги вақтларда чорвачиликнинг жуда тез етиладиган тармоғи бўлмиш чўчқачиликка кўпроқ эътибор берилмоқда. Фарғона ва Андижон областларининг қишлоқ меҳнаткашлари бу ишда намуна кўрсатмоқдалар. Улар чўчқалар сонини 1,7 баравардан кўпроқ оширдилар.

Республикада сутчилик комплекслари тармоғини кенгайтириш, мавжуд фермаларни реконструкция қилиш, уларни серунум машина-ускуналар билан жиҳозлаш, сут чорвачилигини саноат негизига ўтказиш соҳасида собитқадам иш олиб борилмоқда, бу эса сут етиштиришни кўпайтириш суръатларига баракали таъсир ўтказмоқда.

Бу ишда Қорақалпоғистон АССР, Хоразм, Сирдарё, Қашқадарё областлари фермаларининг меҳнаткашлари энг яхши кўрсаткичларга эришмоқдалар. Мазкур областлар ва Автоном республикада сут етиштиришнинг ўсиши ўтган йилнинг худди шу даврига нисбатан ўн-ўн икки процентни ташкил этди. Айни вақтда Сурхондарё, Фарғона ва бошқа баъзи областлар анча орқада қолмоқдалар.

Республикада тухум етиштиришни жадал ўстириш тадбирлари амалга оширилмоқда. Саноат паррандачилигини ривожлантиришга асосий эътибор берилмоқда: янги паррандачилик фабрикалари қурилмоқда, ишлаб турган корхоналар реконструкция қилинмоқда. Сирдарё областида ўтган йилнинг шу даврига нисбатан энг кўп ўсишга эришилди, бу ерда тухум етиштириш 22 процент кўпайди. Фарғона областида ва Қорақалпоғистон АССРда тухум етиштириш йигирма процент кўпайди.

Чорва ва паррандаларни кўпайтириш — фермалар маҳсулот етиштиришни оширишнинг асосий омилларидан биридир. Барча областларда ва Қорақалпоғистон АССРда йил бошидан буён қорамол туёғи ошиб, чўчқалар, қўйлар, эчкилар, товуқлар ва ўрдаклар кўпайди, аммо айрим хўжаликларда чорва ва паррандаларни кўпайтириш, уларнинг маҳсулдорлигини ошириш суръатлари ҳамон паст даражада қолмоқда.

Бу йил чорвадорлар учун мураккаб йил бўлди. Об-ҳаво шароитлари сабабли табиий ўтлоқларда ем-хашак тайёрлаш бораеда қийинчиликлар вужудга келди. Кўпгина хўжаликларда беда, маккажўхори, бошқа озуқабоп экинлар экилган суғориладиган майдонларнинг самарадорлигини ошириш йўлидан борилмоқда. Бу хўжаликларда ҳозир ўримлар орасидаги муддатни қисқартириш ҳисобига экилган ўтлар қўшимча равишда ўрилмоқда, майдон бирлигидан мўл-кўл ем-хашак олинишига имкон бераётган такрорий, аралаш экишни моҳирона қўлламоқдалар.

Ҳозир Қашқадарё, Сирдарё ва Тошкент областлари хашак тайёрлаш жиҳатидан олдинда бормоқдалар. Қашқадарёнинг ем-хашак тайёрловчилари қиш фаслига силос ғамлаб қўйиш топшириғини бир ярим баравар ошириб адо этдилар.

Республика хўжаликлари ем-хашак базасини мустаҳкамламоқ учун суғориладиган экин майдонларидан самаралироқ фойдаланишга эришиш имконини берадиган қўшимча резервларни ишга солмоқдалар. Кузги озуқабоп экинларни оралатиб экиш — ана шундай асосий резервларнинг биридир. Бу йил кузда Ўзбекистонда экин майдонларини кенгайтирмай туриб, ем-хашак етиштиришни кўпайтириш имконини берадиган экинларни чорак миллион гектарга — бултургидан анча кўп майдонга экиш мўлжалланмоқда. Баҳорда ана шу экин майдонларининг ҳар биридан озуқа моддаларга ва витаминларга бой бўлган салкам 200 центнердан кўк масса олиш кўзда тутилмоқда. Ажратилган майдонларнинг катта қисмига ҳозирдаёқ перко, рапс, жавдар ва тритикале уруғлари экиб қўйилди. Самарқанд, Наманган, Фарғона областларининг деҳқонлари кузги оралиқ экинларни энг мақбул агротехника муддатларида экишни ниҳоясига етказмоқдалар. Айни вақтда бу ишлар Қашқадарё ва Жиззах областларида сусткашлик билан олиб борилмоқда.

Республика хўжаликлари чорва қишловига ҳар томонлама ҳозирлик кўришга ҳаракат қилмоқдалар. Қишлов жойларига ем-хашак ташиб келтирилмоқда. Молларни ем-хашак билан боқишга тайёргарлик кўришга катта эътибор берилмоқда. Ҳозир республикада ем-хашакни майдалайдиган салкам 3,5 мингта машина ишлаб турибди. Бироқ мавжуд техникадан ҳамма жойда ҳам тўла қувват билан фойдаланилаётгани йўқ. Қорақалпоғистон АССРда ем-хашак майдалайдиган юзга яқин машина бекор турибди. Жиззах областида кўп машиналар ишлатилмаяпти.

Йил охиригача қолган вақтда чорвадорлар, қишлоқ хўжалик органларининг ходимлари, тармоқни жадал ривожлантириш билан боғлиқ бўлган кишиларнинг ҳаммаси планларни ҳамда СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига қабул қилинган социалистик мажбуриятларни шараф билан бажариш, ҳамма жойда чорвачиликнинг янада юксалтирилишини таъминлаш чораларини кўришлари зарур. Бу эса аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини тўлиқроқ қондириш имконини беради.

(ЎзТАГ).

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

ВОҚЕАЛАР, ФАКТЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ДАВЛАТ СЕКТОРИ — МУСТАҚИЛЛИК АСОСИ

ДЕҲЛИ. (ТАСС мухбири). Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди мамлакат экономикасидаги давлат секторининг ролига юқори баҳо берди. «Стейт энтерпрайз» журналига йўллаган табрикномасида ҳукумат мамлакатдаги иқтисодий тараққиёт ва социал ўзгаришларнинг гарови бўлмиш давлат секторини мустаҳкамлашга доимий эътибор бераётганини таъкидлади. Индира Ганди давлат корхоналарининг самарадорлигини янада ошириш зарурлигини уқтириб ўтди.

Ҳиндистонда давлат секторини ҳақли равишда иқтисодий мустақилликнинг асоси деб атамоқдалар. Ҳозир давлат назорати остидаги 180 тадан ортиқ компания мамлакатда нефть, кўмир, табиий газ қазиб олишни, пўлат, чўян, прокат, электрон маҳсулотлар, локомотивлар, кемалар, самолётлар ишлаб чиқаришни деярли тўла-тўкис таъминлаб турибди.

Ҳукумат давлат секторини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлашга қаратилган изчил йўлни ўтказмоқда.

Ҳиндлар давлат секторини барпо этиш ва ривожлантиришда ўз мамлакатига Совет Иттифоқи бериб келган ва бераётган ёрдам тўғрисида миннатдорчилик билан гапирмоқдалар. Чорак асрдан кўпроқ вақтдан бери давом этиб келаётган самарали, ўзаро манфаатли Совет — Ҳиндистон ҳамкорлиги туфайли Ҳиндистонда Бхилаи ва Бокародаги металлургия комбинатлари, Ранчидаги оғир машинасозлик, Дургапурдаги кон-шахта асбоб-ускуналари, Хардвардаги оғир электр асбоб-ускуналари заводлари сингари азим корхоналар қурилди.

М. КАПУСТИН.

БЕРЛИН. Ҳар йили Германия Демократик Республикасида «Бирдамлик бозори» деб юритиладиган ярмарка ташкил этилмоқда. Журналистлар ташаббуси билан Александерплац марказий майдонида уюштириладиган бу ярмаркада турли адабиётлар савдосидан тушадиган маблағлар империализмга қарши бирдамлик фондига ўтказилади.

Суратда: ярмаркада китоб савдоси.

АДН—ТАСС фотоси.

«СУЛҲ» ШАРТНОМАСИНИНГ ОҚИБАТЛАРИ

ҚОҲИРА. (ТАСС). Мисрнинг таниқли сиёсат ва давлат арбоби, собиқ ташқи ишлар министри И. Фаҳми Миср-Исроил «сулҳ» шартномасини кескин танқид қилиб чиқди. У «ал-Аҳром ал-иқтисодий» ҳафтаномасининг мухбири билан суҳбатда бундай деб таъкидлади: шу шартномани имзолаш оқибатида Исроил Шарқий Қуддусни ва Жўлон тепаликларини ўзига қўшиб олиб, Ироқдаги ядро тадқиқотлари марказига бандитларча ҳужум қилди, араблардан босиб олинган ерлардаги Исроил манзилгоҳлари уч йил мобайнида 24 тадан 116 тага етди, ниҳоят Тель-Авив Ливанга ваҳшийларча агрессия қилди.

Ҳозир Миср, деди Фаҳми, иқтисодий муаммолар азобини тортмоқда. Шундан устамонлик билан фойдаланаётган Қўшма Штатлар қурол-яроғ ва озиқ-овқат етказиб бериб, бундан ўз мақсадларини кўзламоқда. Аммо Миср Совет Иттифоқи билан муносабатларни узганида ва шунинг оқибатида бошқа социалистик мамлакатлар билан ҳам алоқаларни ёмонлаштирганида келиб чиқадиган мана шундай аҳволни ўзи танлаб олди.

И. Фаҳми «Рейган плани» деб аталган планга тўхталиб, Америка ўз таклифларини Араб давлатлари раҳбарларининг олий даражада Фасда ўтказиладиган мажлиси арафасида ўртага қўйганлиги бежиз эмас. Бу таклифлар кенгаш пайтида портлаб, араблар ўртасига нифоқ солиши лозим бўлган аста-секин ҳаракат қилувчи бомба тарзида тайёрланган эди. Исроил «Рейган плани»ни рад этганлиги арабларни чалғитмаслиги лозим, деб огоҳлантирди И. Фаҳми. Бу — арабларни тузоққа илинтириб, шу планни қабул этишга қизиқтирадиган сиёсий найрангдан бошқа нарса эмаслигига ишончим комил, деди у.

Мард майдонда синалади

«ПОГРАНИЧНИК» ТАЖРИБАСИ

Сентябрь ойининг биринчи ва иккинчи ўн кунлигида область хўжаликларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида берилган маълумотда совхозимиз рўйхатнинг сўнгги сатридан жой олганди. Илғор хўжаликларда эса худди шу пайтда 40—45 процент миқдорида пахта тайёрланганди. Ҳар йили ипак пахтани машинада теришда областда байроқдор бўлиб келаётган хўжалигимиз сентябрь ойининг иккинчи ўн кунлигида ҳар куни 6 процент миқдорида пахта тайёрлаганлиги ҳаммани ҳайратга солиб қўйди. Худди шу пайтда совхозда эса бу йил Тошкент технологиясига амал қилиш тўғрисида гапсўз бўлаётган эди. Бу технологияни жорий этиш, план ва мажбуриятни қисқа муддатда бажариш учун совхоз дирекцияси, партия ташкилоти бош мутахассислар, механик ҳайдовчилардан тортиб ишчиларгача нима иш қилиш кераклиги ҳақида конкрет келишиб олинди.

Теримга тушиш олдидан ипатоволиклар тажрибаси асосида тузилган отряд бўйича звенолар ташкил этилди. Жумладан техникага ўз вақтида хизмат кўрсатувчи звено иши яхши йўлга қўйилди. Бу звено ихтиёрида пайвандлаш аппарати ва пайвандловчи, махсус машина, у машинада эҳтиёт қисмлар доимо бўлишини таъминладик. Техника ёрдами даланинг бошида кўрсатилиб, вақтдан унумли фойдаланилади.

Одатда дефолиацияни бир марта ўтказиб, кейин машина теримини бошлаб юборардик. Аммо бу усул яхши самара бермаслиги тажрибадан маълум бўлди. Сабаби ипак пахта баргининг тўкилиши осонликча бўлмайди. Натижада машина теримида иш унуми паст бўлади. Бунинг устига пахта ифлос терилиб, уни тозалашга тўғри келарди. Бу йил биринчи дефолиацияни ўтган йилдан бир ой олдин яъни 5 сентябрда ўтказдик. Орадан 10 кун ўтгач, иккинчи дефолиация ўтказилди. Бу тажрибани биз биринчи марта қўлладик. Орадан саккиз кун ўтди. Бу вақтда барча хўжаликлар пахта топширишга киришди. Аммо биз ғўза баргини тўкдириш билан банд бўлдик, ва ниҳоят 21 сентябрь куни совхозимиз бўйича мавсум бошидан буён 632 тонна пахта тайёрланганда далаларга 50 та терим машинасини олиб чиқдик.

Қолган кўрсаткичлар бугунги кунда ойнадек равшан кўриниб турибди. Биз учун 21 сентябрь ҳақиқий терим мавсуми бўлди. Дастлабки куниёқ агрегатлар бункеридан 300 тонна, иккинчи куни — 330, учинчи куни —336, тўртинчи куни — 427 ва бешинчи куни — 440 тонна пахта тўкдик. Бу йиллик планнинг 5,5—5,8 процентини ташкил этади.

Шу йўл билан терим суръати кундан-кунга ошиб бормоқда. Айни кунларда хўжаликда мусобақанинг ошкора йўлга қўйилганлиги ҳам яхши самаралар беряпти. Мусобақа шартлари қуйидагилардан иборат. Мавсумда 400 тоннадан пахта терган механик-ҳайдовчига енгил машина, 300 тонна пахта терган механизаторга аравачали мотоцикль, 250 тонна пахта терган механик-ҳайдовчига телевизор, 200 тонна пахта терган механизаторга эса радио-приёмник берилади. Бу мавсум охирида бериладиган мукофотлар. Бундан ташқари мусобақага ҳар беш кунда якун ясалиб, илғор суворийлар қимматбаҳо мукофот билан тақдирланади.

Ипак пахтани қисқа муддатда йиғиштириб олиш учун бўлган бу ошкора мусобақа шартлари ҳар бир суворийнинг ғайратига ғайрат қўшмоқда. Совхоз далаларида ишлаётган терим машиналарининг кунлик ўртача иш унуми 7,3 тоннадан тўғри келмоқда.

Мен хўжаликда бўлим бошқарувчиси бўлиб ишлайман. Бўлимимиз суворийлари ҳам суръат отига қамчи босиб, мусобақада пешқадамликни қўлдан беришмаяпти. Улар чўл шароитида машиналар қудратини намойиш қилмоқдалар. Машиналар пахта тераётган бригада ва бўлимларда бирин-кетин йиллик план шараф билан уддаланмоқда. Биз мусобақалашаётган Абдураҳмон Эгамбердиев, Дўстмамат Чориевлар бошқарувчилик қилаётган бўлим пахтакорлари дастлабки ғалаба нашидасини тотдилар. Биз ҳам ана шундай қувончли дамларни бошдан кечиряпмиз. Биринчи теримдаёқ ҳар гектар ердан 33 центнердан ипак пахта йиғиштириб олдик.

Шу нарса диққатга сазоворки, ҳар йили ҳам машина теримида оилавий экипажлар жуда яхши самара беряпти. Бизнинг бўлимимизда пахта тераётган оилавий экипажга Панжи Шукуров етакчилик қилаётир. У ўз акаукалари Эргаш, Жуман, Холтожи, Чори Шукуровлар билан биргаликда мавсумда 1100 тонна пахта териб бериш мажбуриятини олган. Ҳозирга қадар уларнинг терган «оқ олтин»лари 400 тоннадан ортиб кетди. Унинг изидан бораётган Кўчим Тоғаев, Мадамин Қурбонов, бошлиқ оилавий экипаж аъзолари ҳам мавсумда 700-800 тонна пахта териб беришга аҳд қилишган.

Республика партия-ҳукуматининг Мурожаатидаги қуйидаги сатрлар бизни янада ғайрат билан меҳнат қилишга ундамоқда. Унда жумладан шундай дейилади: **«Биз ҳаммамиз бугун қалб амри билан пахтакормиз. Бинобарин, меҳнат қилиш қўлидан келган ҳар бир киши бугун «оқ олтин» теримчилари сафида бўлиши керак. Ҳозир биз ҳаммамиз «оқ олтин» териминнинг талабчан қонунлари асосида яшашимиз ва ишлашимиз лозим».**

Ҳар куни топширилаётган пахтамиздан колхоз марказидаги пахта қабул қилиш пунктида тоғдек хирмонлар бунёд этиляпти. Терим суръати ҳам аъло даражада, давлатга топширилаётган пахта ҳам юқори сифатда бўляпти. Биз она-Ватанга тортиқ этадиган 7640 тонналик йиллик план ва мажбуриятимизни барвақт бажаришга аҳд қилиб, теримда юксак кўрсаткичларга эришаётирмиз. Ҳеч шубҳа йўқки, пахтакорларимиз бу борада ўз ваъдаларига вафо қилиб, СССРнинг 60 йиллик муборак тўйини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб оладилар.

Ўрол ШУКУРОВ,
Гагарин районидаги «Пограничник» совхозининг бўлим бошқарувчиси.

Шу кунларда пахта далаларида йиғим-терим ишлари қизғин давом этмоқда. Деҳқонлар етиштирилган ҳосилни об-ҳавонинг очиқ кунларидан унумли фойдаланган ҳолда тезроқ йиғиштириб олиш учун барча имкониятларни ишга солишяпти. Республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатидан руҳланган Жалолқудуқ районидаги «Пахтакор» колхози заршунослари ҳам терим агрегатларини юқори унум билан ишлатишга эришмоқдалар. Бу йил улар ҳосилдорликни 45 центнерга етказиш учун курашишяпти.

СУРАТДА: пахтазорда ҳосил йиғим-терим пайти.

(ЎзТАГ).

«БУГУН БИЗ ҲАММАМИЗ — ПАХТАКОРЛАРМИЗ!» ДЕГАН СЎЗЛАРНИНГ ВАТАНПАРВАРЛИК АҲАМИЯТИНИ ЧУҚУРРОҚ ТУШУНИБ ОЛИШ, ПАХТА ТЕРИМИДА БЕВОСИТА ЁРДАМ БЕРИШ, ШУ ТАРИҚА ҲАР БИР КОЛХОЗ ВА СОВХОЗ, ҲАР БИР РАЙОН ВА ОБЛАСТЬ ҚАБУЛ ЭТГАН МАЖБУРИЯТЛАР БАЖАРИЛИШИНИ ТАЪМИНЛАШ, КАМИДА 6 МИЛЛИОН ТОННА «ОҚ ОЛТИН» ТЕРИБ ОЛИШ — ҲАР БИР КИШИНИНГ ЭНГ БИРИНЧИ БУРЧИДИР.

(Республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатидан).

СУРЪАТ ОШМОҚДА

Марҳамат районидаги «Октябрь 50 йиллиги» колхози заршунослари ҳар йили пахтадан мўл ҳосил етиштириб келмоқдалар.

Колхоз меҳнаткашлари юбилей йилида 1396 гектар майдонда деҳқончилик қилмоқдалар. Фидокорона меҳнат туфайли пайкалларда юқори ҳосил тўпланди. Айни кунларда пахтазорларда иш қизғин. Бу йил ҳосилдорликни 45 центнерга етказиш учун курашаётган миришкор деҳқонлар йиғим-теримни уюшқоқлик билан ташкил этаётирлар.

Машина терими — иш унуми. Хўжалик азаматлари ялпи ҳосилнинг 70 процентини ёки 3600 тоннасини «зангори кема»лар ёрдамида саранжомлаб олишга бел боғлашган.

М. ХУДОЁРОВ.

БАРЧА ПАХТАКОР

Ассалом, пахтакор, бобо деҳқонлар,
Тоғ уйган, тоғ йиққан мард паҳлавонлар!
Пахтамиз тўрт миллион тоннадан ошди,
Қувончдан юраклар дарёдай тошди.
Ва лекин ҳали бу эмасдир марра,
Ҳосилни терармиз заррама-зарра.
Бир мисқол пахта ҳам бўлмагай увол,
Чунки бу ризқи-рўз, луқмаи ҳалол.
Ҳар кимнинг бошида шу ўй ҳукмрон,
Ушбу дам ҳар ким ҳам пахтакор деҳқон.
Бу кунда бутун эл ишга сафарбар,
Сафарбар ишчилар ва ўқувчилар.
Саҳардан белларин боғлашиб маҳкам,
Сафарбар ҳаттоки мўйсафидлар ҳам.
Бугунги меҳнат ҳам эртага замин,
Бугундан тортамиз эртанинг ғамин.
Пешона теридан унган пахтамиз
Биз топган энг ҳалол ризқу бахтимиз.
Бахтимиз порлаган Ватан кўкида
Бор бизга хос юлдуз, юлдуз тўпида.
У юлдуз не юлдуз, ўзимиз юлдуз,
Чаноқлар устида кўзимиз юлдуз.
Чаноқлар бизларга бергандай юлдуз,
Битталаб терамиз тергандай юлдуз.
Юлдузлар нур сочар кўкракларда ҳам,
Шуъласи акс этар юракларда ҳам.
Шундайдир кўзлаган режаларимиз,
Беҳуда кетмас кун, кечаларимиз.
Табиат қийнаса неча ва неча,
Тинмасдан олишдик кундузу кеча...
Шу буюк жангтоҳда ҳосил буютдик,
Чаноқлар кўз олар, демак, биз ютдик.
Эндиги маррамиз хирмон уймоқлик,
Хирмондан меҳнатга ҳайкал қўймоқлик.
У кунга оз қолди, пахтакор ўртоқ,
Отни қамчилайлик бахтиёр ўртоқ!
Бу бизнинг аҳдимиз, шиоримиздир,
Партия қарори — қароримиздир.
Тез кунда тарқалсин хушхабар — пайғом,
Олти миллион тонна этайлик ниъом.
Олдинда партия экан байроқдор,
Бу кунда кекса-ёш, барча пахтакор!

Азиз АБДУРАЗЗОҚ.

МУШТУМ — пахта далаларида

Ҳар йилгидек бу йили ҳам пахта йиғим-терими авж олган паллада «Муштум» ўз паншахасини кўтариб, республикамиз далаларини кезмоқда.

У яқинда Наманган, Хоразм областларини айланиб келиб, Сирдарё ва Жиззах областлари далаларида бўлди. Бу икки областдаги йиғим-терим ишларининг бориши билан танишди, илғорларни қутлади. Қолоқларни эса паншахаси билан туртиб, хушёр торттирди.

Қуйида «Муштум»нинг Сирдарё ва Жиззах областларидан тайёрланган материаллари билан танишасиз.

БЎШ КЕЛМАНГ, АЗАМАТЛАР!

«Оғир дамда мададни дўстингдан кут» деб бекорга нақл тўқишмаган экан. Бу йилги об-ҳаво инжиқлиги пахтакорларни шошириб қўйди. Кераксиз пайтларда шаррос ёмғир ёғиб, ишнинг белига тепди. Айниқса, Сирдарё ва Жиззах сингари қўриқ ерлар ҳисобига пахтазорлари кенгайиб кетган областларда машина терими ёғингарчиликда тўхтаб қолди. Ана шундай оғир дамларда пахтакорларга шаҳарлик ҳашарчи дўстлар ёрдамга келдилар. Сирдарё ва Жиззах областлари пахта далаларида тошкентлик ҳамда Гулистон ва Жиззах шаҳрилик ҳашарчилар бел боғлаб, пахта термоқдалар.

Ҳаммага беш қўлдек маълумки, бу икки областда йиғим-теримни асосан механизаторлар ҳал қилади. Масалан ўн саккизинчи октябргача Сирдарё областида 301823 тонна пахта терилган бўлса, бунинг 234916 тоннаси пўлат этаклардан тўкилган. Биргина Оқолтин районининг ўзида биринчи ўн кунликда 60 минг тонна пахта топширилган бўлса., унинг 54 минг тоннаси агрегатлар бункеридан тўкилди.

Областнинг Ворошилов, Оқолтин, Боёвут сингари районлари йиғим-терим мусобақасида пешқадамликни қўлдан бой бермаётирлар. Бу районлардаги механизаторлар, пахтакорлар ҳамда шаҳарлик ҳашарчилар «оқ олтин»нинг бир мисқоли ерда қолмасин деб, далаларда жасорат кўрсатмоқдалар. Улар республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатига жавобан пахтазорларда табиат инжиқликларига бардош бериб, астойдил курашмоқдалар.

Худди шундай жанг Жиззах области пахта далаларида ҳам авж олмоқда. «Пахта терсанг тоза тер, чаноғида қолмасин» деган қўшиқни шаҳарликлар ҳам пахтакорлар ҳам баралла айтишмоқда. Уларга қараб туриб, «Бўш келманг, азаматлар!» дегинг келади.

Аммо, гуруч курмаксиз бўлмас, деганидек «Муштум» тоғангиз баъзи жойларда «аттанг»лаб қолди.

ЭҲ, АТТАНГ

Беш панжа баробар бўлмаганидек, одамлар ҳам ҳар хил бўларкан. Расулжонни туппа-тузук йигит десак, антиқа қилиғи чиқиб қолди. У этагига тўрт килоча пахта терди-ю, уват чекасидаги тутлар панасига кириб, ғойиб бўлди. Анчадан кейин қидириб топсак, у дўсти Абдужамил билан терган пахталари устига ёнбошлаб олиб, карта ўйнаб ўтирарди.

— Э, ҳорманглар. Шундай пайтда бу қанақаси?

— Болишбоп пахта тердик, бўлади-да — деди Расулжон картадан кўз узмай.

— Бу ерга болишга ёнбошлаш учун келмагансизку!

Гапимиз Расулжондан кўра шеригига таъсир қилди шекилли, у қўлидаги карталарни йиғиб, чўнтакка тиқди-да, ўрнидан турди. Расул эса бепарво ўтирарди.

«Бетимнинг қалини жонимнинг ҳузури» дейдиган Расулжонга ўхшаш ҳашарчилар Меҳнатобод райони пахтазорларида унча-мунча дуч келяпти. Ғанишер Юнусов номидаги совхозда пахта тераётган 121-Тошкент техника билим юрти талабаларининг 10-11 октябрда терган пахтаси киши бошига 5,5—6 килодан тўғри келган. Бу билим юртидан аслида 450 ҳашарчи ўрнига 380 киши пахта теряпти.

Ўз навбатида шуни ҳам айтиб қўйиш керак, совхоз маъмурияти (директори Ҳазратқул Бўронов) йиғимтеримга пухта тайёргарлик кўрмаган. Шаҳарлик ҳашарчилар учун тайёрланган жойлар кўнгилдагидек эмас. Ҳатто электр сими тортилмаган жойларга лоақал вақтинчалик ток берувчи движоклар ҳам қўйилмаган.

Бундай ҳолни районнинг Дзержинский номли совхозида ҳам кўриш мумкин. Бу совхозда пахта тераётган Тошкент шаҳридан 4—ГСПТУ талабалари бир кунда ўртача ўн килодан пахта теришяпти, холос. Ваҳоланки, «Янгиер», «Страна Советов», Охунбобоев номли совхозларда тер тўкиб ишлаётган шаҳарлик ҳашарчилар ҳар куни ўртача 30—40 килодан ошириб пахта теришяпти.

Фақат, уват чеккасида дам олишни мўлжаллаб, ёстиқ учун пахта тераётган ҳашарчиларни кўрганда ким бўлмасин эҳ аттанг, дейиши турган гап. Ахир, улар дам олишга келишмаганини сезишармикин? Балки, Меҳнатобод районининг йиғим-теримда маълумотнинг энг охирги ўринни эгаллаб турганига ҳам ёстиқбоп пахта терувчилар сабаб бўлаётгандир.

АНДОЗА ОЛИБ...

Сирдарё областининг Ворошилов ва Усмон Юсупов номли совхозлари билан Жиззах областининг «Комсомол», «Октябрь 50 йиллиги», Ленин номли совхозлари қўшнидирлар. Чиллаки чиллакини кўриб чумак ургандек, пахта нобудгарчилиги соҳасида бу қўшни совхозлар бир-бирларидан андоза кўчиришяпти. Дўстлик районига қарашли Ленин номли совхоз пахтазорларининг эгат бошларида тўкилган пахталарни кўриб, кўзингиздан ёш чиқиб кетади. Айниқса, пахтазор чекчаларида тўкилиб, лойга қорилиб ётган пахталарни айтмайсизми? Афтидан машинада терилган пахталарни карта чеккасига ағдаришган бўлса керак. Бу ағдарилган пахталар қўл учида тележкаларга ортилган, қолгани қолиб кетаверган. Ахир, бу пахталар осонликча пайдо бўлмаган-ку! Наҳотки йил бўйи меҳнат қилиб, юрак қўрини тўккан пахтакорлар уни кўрмай босиб эзиб, ўтиб кетишса?!

«Комсомол», «Октябрь 50 йиллиги» совхозлари территорияларига жойлашган пахта пунктларига борадиган йўлларнинг чеккаларида тўкилиб ётган пахталар ҳам талайгина. Бу кўчалардан ҳар куни пункт мудирлари, совхоз директорлари бир неча бор ўтишади. Тўкилган пахталарни машина босиб ўтаверади, аммо, уларнинг юраклари жиз этмайди, нега бундай?

Қўшниларидан андоза олган Оқ олтин районига қарашли Ворошилов ва Усмон Юсупов номли совхозларда ҳам деярли аҳвол шундай. Нондек азиз «оқ олтин»ни нес-нобуд қилишга нега йўл қўйишаркин? Ахир, пахтани етиштириш машаққатларини бошқалардан кўра уларнинг ўзлари яхши билишади-ку?

О. ҚЎЧҚОРБЕКОВ,
А. МУХИДДИНОВ,
А. ХОЛИҚОВ.

«Муштум»нинг махсус мухбирлари.

— Бетимнинг қалини, жонимнинг ҳузури.

А. Холиқов чизган расм.

РЕСПУБЛИКА МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ

САФАРБАРЛИКНИ ЯНАДА ОШИРАЙЛИК

19 октябрь эрталабигача республика тайёрлов пунктларига 4.384.426 тонна пахта топширилди. Шунинг 2.233.941 тоннаси бункерлардан бўшатилди. Ўтган куни 65.091 тонна пахта терилди, унинг 6.471 тоннаси ингичка толали «оқ олтин»дир. Бир кунда машиналар билан 45.941 тонна пахта терилди.

РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ ВА ҲУКУМАТИНИНГ МУРОЖААТИГА ЖАВОБАН ЙИҒИМ-ТЕРИМ ИШЛАРИНИ ЖАДАЛЛАШТИРАЙЛИК! ВАҚТ КУТИБ ТУРМАЙДИ!

Тошкент

Оққўрғон районидаги **«Ленинизм» колхози пахтакорлари социалистик мажбуриятларини бажардилар. Давлатга 4.588 тонна хом ашё топширилди. Унинг 4 минг тоннаси бункерлардан бўшатилди. Ҳосилдорлик 37 центнерни ташкил этди. Ялпи ҳосилнинг 4.120 тоннаси биринчи сортларга қабул қилинди. Хўжалик меҳнаткашлари республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатига жавобан яна 1.000 тонна пахта топшириб, ҳосилдорликни 45 центнерга етказиш иштиёқида меҳнат қилмоқдалар.**

Ғалаба районидаги Киров номли колхоздан Маҳамат Бекиров ва Тешабой Холтурсунов бошлиқ бригадалар социалистик мажбуриятни бажардилар.

Хоразм

Шовот районидаги **«Ленинград» колхози районда биринчи бўлиб дастлабки маррани эгаллади. 1.630 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 38 центнердан ҳосил кўтарилиб, давлат омборига 6.100 тонна пахта топширилди.** Машинада пахта териш плани ҳам ортиғи билан адо этилди. 3.800 тонна хом ашё бункерлардан бўшатилди. Колхоз меҳнаткашлари яна 900 тонна пахта топшириб, ҳосилдорликни 43 центнерга етказишга қарор қилдилар.

Янгибозор районидаги **«Маданият» колхози ҳам маррага етди. Давлатга 3.480 тонна пахта топширилди. Ҳосилдорлик 37,5 центнерни ташкил этди.** Ю. Жуманов, И. Вафоев каби механизаторлар баракали меҳнат қилдилар. Уларнинг ҳар бири эл хирмонига 225—250 тоннадан хом ашё тўкди. Колхоз деҳқонлари ялпи ҳосилни 4.000 тоннага етказиш учун курашмоқдалар.

Сурхондарё

Шеробод районидаги **«Октябрь 60 йиллиги» совхозида ингичка толали пахта тайёрлаш плани бажарилди. 1.800 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30,5 центнердан ҳосил кўтарилиб, эл хирмонига 5.485 тонна қимматбаҳо хом ашё топширилди.** Хўжаликнинг бу ғалабасига Ж. Қиличев, Х. Бердиев ўртоқлар бошлиқ бригадалар катта ҳисса қўшди.

Область бўйича 19 октябргача бир район, 8 хўжалик, 68 бўлим ва 694 бригада йиллик планларини адо этди.

Гагарин ва Жарқўрғон районлари механизаторлари машина теримида алоҳида ибрат кўрсатмоқдалар. Ҳар бир машина ҳисобига бу районларда кеча 2,4 тоннадан пахта терилди.

Навоий

Қизилтепа районидаги **3-совхоз меҳнаткашлари социалистик мажбурият ҳисобига пахта топширмоқдалар. Янги ўзлаштирилган ерлардан 1.300 тоннадан ортиқ пахта топширилди.** Хўжалик пахтакорлари давлатга яна 700 тонна пахта топширишга сўз беришди.

Республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатидан руҳланган шу райондаги «Бўстон» совхози **механизатори Раъно Валиева 18 октябрь куни машина бункеридан 7,5 тонна «оқ олтин» тўкди.** Унинг шу кунгача терган пахтаси 135 тоннадан ошди. Раъно ўз касбдошларига мурожаат қилиб, уларни ҳар куни 7—10 тоннадан пахта теришга чақирди.

Навоий район партия комитети ташкил этган агитбригада составида «Билим» жамияти лекторлари, «Гули» ансамбли қатнашчилари, маданият, кинофикация, маиший хизмат ва медицина ходимлари бор. 18 октябрь куни агитбригада «Нарпай» совхозининг Қ. Худоев ва Т. Абдураҳмонова ўртоқлар бошлиқ бригадаларида бўлди.

Бухоро

19 октябрь эрталабигача областда икки район, 23 колхоз, 3 совхоз, 9 бўлим ва 560 бригада халқ хўжалик планларини адо этди. Ғиждувон ва Олот районларининг меҳнаткашлари юксак социалистик мажбурият ҳисобига «оқ олтин» топширмоқдалар.

Сирдарё

Ворошилов районидаги **Куйбишев номли колхозда 905 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35,5 центнердан пахта етиштириб, йиллик план адо этилди.** И. Шарофиддинов, К. Афзалов ва К. Мамедов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳосилдорлик 39—42 центнерни ташкил этди. **Ҳар бир машинада терилган пахта ўртача 118 тоннага етди.** Колхоз заршунослари юбилей йилида ҳар гектар ердан 45 центнердан ҳосил кўтариш учун курашни давом эттирмоқдалар.

Оқолтин райони далаларида 11,5 минг тошкентликлар пахта теришмоқда. Сўнгги беш кунлик якунларига кўра **138-шаҳар ҳунар-техника билим юрти коллективи мусобақа ғолиби деб топилди.** Бу коллектив шу муддат ичида 90 тонна хом ашё териб берди. Ҳар бир талаба ҳисобига 50 килограммдан пахта тўғри келди.

Самарқанд

Область колхозлари орасида биринчи бўлиб Каттақўрғон районидаги **Тельман номли хўжалик йиллик планни адо этди. 1.900 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил кўтарилиб, давлатга 6.470 тонна «оқ олтин» топширилди.** Э. Ражабов, Р. Эгамбердиев, Т. Авазов, К. Раҳимов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳосилдорлик 50—55 центнерга етди. Хўжалик пахтакорлари тайёрлов пунктларига камида яна 2.000 тонна «оқ олтин» топширишга қарор қилдилар.

Самарқанд райони сабзавоткорлари СССРнинг Озиқ-овқат программасини амалга ошира бориб, йиллик планни бажардилар. Давлатга 155 минг тонна сабзавот маҳсулотлари сотилди. Район меҳнаткашлари яна камида 10 минг тонна сабзавот топшириш мажбуриятини олдилар.

Наманган

Косонсой районидаги **«Қўқимбой» қишлоқ Совети уруш ва меҳнат ветеранлари республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатига жавобан бир тоннадан пахта териб бериш мажбуриятини олдилар.** 40 Нафар нуроний қариялар «Қўқимбой» совхози далаларига чиқишди. **Мамасоли Бўронов ва Исоқжон Қосимов каби отахонлар бир кунда 45—50 килограммдан пахта теришмоқда.**

Қашқадарё

Камаши районидаги **«СССР 50 йиллиги» колхози деҳқонлари маррага етишди. Эл хирмонига 2.354 тонна пахта топширилди. Ҳосилдорлик 36 центнерга етди.** Бу кўрсаткич И. Жўраев, бошлиқ бригадада 38 центнерни ташкил этди. Илғор теримчилардан Д. Тоштемирова, Г. Эрназарова 11 тоннадан пахта териб беришди. Колхозда ҳар бир гектар ердан яна 10 центнердан ҳосил кўтариш учун курашилмоқда.

ҚҚАССР

Тўрткўл районидаги энг юқори ҳосилдор хўжаликлардан бири **«Намуна» колхози йиллик планни адо этди. Ҳар гектар ердан 45 центнердан ҳосил кўтарилиб, ялпи хирмон 3.300 тоннани ташкил этди.**

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Тўхта Ёқубова бошлиқ бригада 60 центнерлик маррани эгаллади. Агрегат бункеридан 315 тонна пахта тўккан Ҳакимбой Йўлдошев механизаторлар ўртасидаги мусобақада юксак натижага эришди.

18 октябрь куни шу райондаги **«Коммунизм» колхози ҳам йиллик топшириқни адо этди. Хирмонга 3.730 тонна пахта топширилди, ҳосилдорлик 43 центнерни ташкил этди.**

Жиззах

Жиззах районидаги Улуғбек номли совхоздан **Саттор Нахалбоев бошқарувчилик қилаётган бўлим пахтакорлари дастлабки довондан ошдилар.**

Дўстлик районидаги Ленин номли совхоздан **машҳур механизатор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Тўлан Дадажонов ўтган куни ўз машинаси бункеридан 12 тонна пахта тўкди.**

Андижон

Москва районидаги **«Ленинизм» колхози пахтакорлари областда иккинчи ва районда биринчи бўлиб йиллик планни адо этишди. Тайёрлов пунктига 3.042 тонна хом ашё топширилди. Ҳосилдорлик 35 центнерни ташкил этди.** Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Қўчқоров, Ў. Тожибоева, К. Худойбердиев бошлиқ бригадаларда гектаридан 40 центнер ва ундан ҳам кўп ҳосил олинди. Хўжалик деҳқонлари яна ҳар гектар майдондан 9,5 центнердан ҳосил йиғиштириб олишмоқчи.

Фарғона

Областнинг барча хўжаликларида республика партия ва ҳукуматининг Мурожаати кенг муҳокама этиляпти. Биргина Бувайда районида ўтказилган муҳокамада 12,5 минг киши иштирок этди. Пешқадам коллективлар Мурожаатдан руҳланиб, қўшимча мажбуриятлар қабул қилишяпти.

Фрунзе районида машина терими яхши боряпти. **Карл Маркс номли колхозда ҳар бир агрегат билан кунига 4—4.5 тоннадан пахта териляпти.** Илғор механизаторлар Ҳ. Ўринбоев ва Қ. Алимовлар кунига 7—8 тоннадан пахтани бункерлардан бўшатишяпти.

Вали ҒАФУРОВ.

БОТИРГА ЎЛИМ ЙЎҚ

Ёзувчи Вали Ғафуров ўзининг «Вафодор» романи, қисса ва ҳикоялари билан ўқувчиларнинг ҳурматини қозонган. Уруш мавзуи унинг ижодида асосий ўрин тутиши бежиз эмас. Асарларида тасвирланаётган воқеаларнинг кўпини ўзи бошидан кечиргани, қаҳрамонлар қуролдош дўстлари, сафдошлари бўлганидан ёзганлари табиий, ўқувчини ўзига ром этадиган даражада бўлади.

Ёзувчи яқинда «Ботирга ўлим йўқ» романини ёзиб тугатди. Асарда янгийўллик Совет Иттифоқи Қаҳрамони Абдулла (Алексей) Қурбоновнинг Улуғ Ватан урушида кўрсатган жасорати ҳақида ҳикоя қилинади.

Қуйида ана шу асардан парчани эътиборингизга ҳавола қиламиз.

РОМАНДАН ПАРЧА

Октябрь тугаб ноябрнинг тонги отмоқда. Блашков батальони тугул подполковник Торанов қўмондонлик қилаётган 282-полк ҳали бир қадам олдинга силжигани йўқ. Йўқотишлар чегарасиз, аммо ғалабадан дарак йўқ. Шу даврнинг ичида Торанов полки икки марта жангчиларидан деярлик маҳрум бўлиб, полкнинг фақат номи қолди. Ўша кунларда полкка қарашли яроқли танк ёки замбараклар қолмаган. Ҳаммаси ишдан чиқиб ётарди. Лекин бунақанги ҳолат узоққа чўзилмас, тезда яна янги куч келиб полкни тўлдирарди. Фашистлар шу кунларда ғазаб отига минган, зудлик билан Сталинградни қўлга киритиш мақсадида қанчадан-қанча куч келтириб туширмасин, барибир иложини тополмай қолишган. Ҳар галги бошланган ҳужумлари муваффақиятсиз чиқарди. Қанчадан-қанча техника-ю солдатларини йўқотиб, орқага қайтишга мажбур бўлишарди. Қош қорайганда олдинги линияга етиб келган Блашков жангчиларни бир ерга йиғди.

— Яхши урушяпсизлар, азаматларим! — дея эркалаган бўлди. Шунда жангчилардан бири:

— Кинояга ўрин йўқ, ўртоқ комбат, яхши урушаётган бўлганимизда Сталинграддан душманни қувиб чиқарган бўлардик, — деди норози бир оҳангда. Бошқа жангчилар унинг гапини маъқуллашиб: «Тўғри, жуда тўғри», деб қўйишди. Блашков осколкалар билан қопланган ер бетини оёғи билан тозалаб, Абдулланинг ёнига ўтирар экан, давом этди:

— Йўқ, биродарлар, биз ҳақиқатан яхши урушмоқдамиз, душман Сталинградга катта куч тўккан. Буни ҳаммангиз биласиз. Волга, Дон ҳамда жанубий Сарпин кўли томонидан итальянларнинг саккизинчи армияси, Руминиянинг учинчи-тўртинчи, немисларнинг олтинчи пиёда ҳамда тўртинчи танк армияси Сталинградга ҳужум қилмоқда. Улар бир миллиондан ортиқ, олти юз етмиш беш танк ҳамда артиллерия, ўн минглаб миномётларини ишга солишиб, тўхтовсиз ҳужум қилишмоқда. Биз бўлсак уларнинг йўлини мардонавор тўсиб турибмиз, олдинга силжий олмасак ҳам ғалаба биз томонда, деб айта олишга ҳақлимиз. Душманнинг қора ниятлари барбод бўлмоқда. Бундан хабардорсиз. Немис босқинчиларининг планига кўра, аллақачон Сталинградни босиб олиб, Москвани Кавказ билан Ўрта Осиёдан ажратиб ташлаш эди. Кўзимиз олдида уларнинг кучи қирқилмоқда. Яқин кунларда бизнинг армиямиз ғолиб чиқиб, уларни жонажон Сталинграддан суриб ташлаши аниқ. Шунинг учун ҳам яхши урушяпсизлар, дейишга ҳақлиман.

Комбат ўрнидан турди. Жангчилар ҳам шарпасиз тик туришиб, қоматларини ростлашди. Блашков жангчилар билан хайрлаша туриб, Абдуллага буюрди:

— Разведкачи Камаевни бошлаб, штабга ўт.

— Хўп бўлади, ўртоқ комбат! Кетишга рухсат этинг!

— Рухсат!

Абдулла снайпер милтиғини елкасига илиб, йўлга тушди. У иккинчи рота мудофаа тутган майдонга келиб, рота командирининг окопини топди. Блашковнинг буйруғини топширгач, Камаевни тезроқ қўшиб беришини илтимос қилди. Рота командири жангчи Камаевни Абдуллага топширар экан сўради:

— Анави разведкачилар ҳалок бўлишганмиш, ростми?

— Қайси, Айтметов билан Алиевларми?

— Ҳа, ҳа, ўшалар.

— Йўқ, фақат Айтметов ҳалок бўлди. Улар сафдан чиқишмаганда, душманнинг додини берган бўлардик.

Рота командири бундан уч кун илгари разведкачиларимизнинг душман орқасида олиб борган операциялари қандай муваффақиятли чиққанини Камаевдан батафсил эшитган эди. Шу сабабли икки разведкачининг қўлини қисиб, оқ йўл тилади-да, кетишга рухсат этди. Абдулла Камаевни яхши биларди. У билан икки марта разведкага чиққан. Унинг қўрқмас, ботир разведкачи эканлигига бир неча бор тан берган. Душманнинг орқа томонида яраланиб қолган Алиевни қолдириб кетмай фронт линиясидан олиб ўтганидан кейин у билан қалинлашиб қолганди. Ҳозир ҳам батальон командири Блашков «Камаевни олиб штабга ўт», деганида, ич-ичидан суюниб кетди. У комбатнинг бу буйруғидан яна разведкага чиқамиз деган фикрга келганди. Бироқ у айтгандек бўлмади. Комбат уларни бир тўп жангчиларга қўшиб, Волга соҳилига жўнатди. Жангчилар тун қоронғисида тўқайзорлардан ўтиб, ниқобланган янги пристанга етиб келишди. У ерда госпиталларга жўнатиш учун келтирилган ярадорлардан ташқари аёллар билан ёш гўдаклар ҳам кўп эди. Улар совуқдан тишлари-тишларига тегмай қалтирашиб, тўқай ичида бекиниб ўтиришарди. Бу атроф нима учундир тинч. Бир кун илгари омонатгина тайёрланган пристандан душман ҳали дарак топмаганди. Тўхтовсиз учиб келаётган снарядлар анча нарида, ташландиқ пристань атрофида ёрилмоқда эди. Абдулла Камаев билан ярадорлар орасида, уларнинг илтимосларига кўра айрим ишларни бажариб юришибди. Бири махорка ўраб беришни сўраса, бири сув келтиришни буюради. Яна бири тузукроқ ётқизиб, шинелига ўраб қўйишни илтимос қилади. Абдулла сув сўраган жангчининг бошини кўтариб туриб сўради:

— Кимнинг батальонидан эдинг?

— Старший лейтенант Блашковнинг.

— Блашковнинг? Шошма-шошма, овозингдан таниш кўриняпсан. Кимсан ўзинг?

— Танимадингми, дўстим. Айтметовман.

— Ия, ҳали сен тирикмидинг? Биз бўлсак...

Абдулланинг товонигача титроқ босди. Номуси етти букилиб, ўзини қўярга жой топа олмасди. Душманнинг орқа томонида разведкачи дўстини ўлдига чиқариб, ташлаб кетиш оғир жиноят эмасми? Совет жангчисига хос бўлмаган иш! Абдулла бунинг учун ўзини кечириб бўлмайдиган жиноятчи деб ҳис қила бошлади.

— Кечир дўстим, — дея Абдулла худди йиғлаётган кишидек қалтироқ товушда гапира бошлади.

— Биз ҳаммамиз, ҳатто Алиев билан Камаев ҳам юрагингга қулоқ солиб, ҳалок бўлганга чиқарган эдик.

— Ҳеч қиси йўқ. Шунинг учун ҳам буни уруш дейишади. Урушда ҳар хил ҳодисаларга дуч келасан.

— Хўш, қандай қилиб бу томонга ўтиб қолдинг? — ажабланиб сўради Абдулла.

— Кеча тунда ўтган разведкачилар олиб келишди. Алиев ҳам яраланганмиди?

— Ҳа, нима эди, у ҳақда бирон гап эшитдингми?

— Уни ҳам келтиришгани қулоғимга чалинди.

— Ўлмай қолганларингга шукр. Сизлар учун уруш тугади. Ҳақиқий жангни энди биз бошлаймиз.

— Бошланг, бошланглар, дўстим, бошлаганда шундоқ бошлангларки, дам бермай қувинглар аблаҳларни. Алиевни билмайманку, лекин мен албатта қайтаман. Сенлар билан яна урушга кираман.

— Раҳмат, дўстим, тезроқ қайт, биз кутамиз!

Абдулла флягани Айтметовнинг оғзига тутди. Муздек сувдан қониб ичган Айтметов миннатдорчилик билдирди.

— Абдулла камаримдаги ханжаримни ол, разведкачисан-ку, асқотиб қолади, — деди сўниқ товушда.

— Хўп дўстим, сен қайтгунингга қадар душман билан ханжаринг уришиб туради.

— Шунинг учун қолдиряпманда. У билан душманнинг кўксини ёр, қадамини қирқиб, кўзини ўй!

— Айтганингдек қиламан, дўстим!

Абдулла ханжарни қинидан суғуриб, қоронғида кўринмаса ҳам томоша қилган бўлди. Бармоғини тиғга тегизиб қониқиш ҳосил қилгандек:

— Бай-бай! — дея калласини қимирлатиб қўйди.

Айтметовга қайта-қайта миннатдорчилик билдириб, ханжарни камарга тақаётганида кетма-кет иккита кема келиб қирғоқда тўхтади. Ёрдамга келган солдатлар олдиндан тайинлаб қўйилган буйруққа биноан, шовқин-суронсиз кемага чиқишиб, уруш қуроллари ва ўқ-дориларни тушира бошлашди. Абдулла билан Камаев снарядлар тўла яшчикларни машиналарга ортишаётганда усти бризент билан ўралган «Катюша»ларга кўзлари тушди. Улар қирғоққа чиқишлари билан оқ тўқай ичига кириб ғойиб бўлишарди. Кўп ўтмай учинчи кема келиб тўхтади. Бунисига фақат замбараклар ортилган эди. Келтирилаётган қуролларни кўриб Абдулланинг кўзлари яшнаб кетди. Айниқса тўқай ичига яширинаётган «Катюша»лар билан сўнгги кемадаги замбараклар биргина Абдуллани эмас, барча жангчиларни руҳлантириб юборди. Камаев билан Абдулла севиниб кетганларидан бир-бирларини қучоқлаб, қўлларини сиқиб қўйишди. «Мана энди ҳақиқий уруш қиламиз», дея снаряд келтиргани кемага югуришди. Юклардан бўшаган кемага ярадорлар билан ерли аҳолини чиқара бошлашди. Тишлари-тишларига тегмай қалтирашаётган аёллар билан гўдакларга жангчилар ёрдамга келишди. Бир хилларини кўтариб, бошқаларини қўлтиқларидан олишиб, ярадорлар ёнига ўтқазишди. Ўқ-дорилардан бўшаган бризентни устиларига ёпиб қўйишгач, кема аста-секин жойидан қўзғалди.

Жангчилар тонг отгунча Волга бўйида бўлишди. Қирғоққа яқинлашган кемани тезда юкдан озод қилишиб, орқага қайтариб туришди. Волга дарёсининг усти шу тунда деярли тинч ўтди. Қурол-аслаҳалар ташиётган кемаларни қўриқлаш учун кўтарилган қирувчи самолётларимиз душман калхатларини яқин келтиришмади. Душман томонидан узлуксиз отилаётган снарядлар янги пристань билан кемаларнинг шу тунги йўлидан анча нарида портлар, қирғоқда катта-катта чуқурлар ҳосил қилиб ҳамма ёққа даҳшат солгани билан Сталинград мудофаачиларига келтирилаётган катта кучнинг йўлини тўсишга қурби етмасди.

Калинин райони меҳнаткашлари яқинда яна бир қулайликка эришдилар. Район марказида замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган янги дорихона ишга тушди. Дорихона коллективи меҳнаткашларга намунали хизмат кўрсатиш учун зарур бўлган барча ишларни амалга оширмоқдалар. Бу ерда 80 процент дори-дармон тайёр ҳолда бўлади. Тажрибали хизматчилар меҳнаткашлар томонидан берилган буюртмаларни ўз вақтида бекаму-кўст бажаришга эришяптилар.

СУРАТЛАРДА: 1. Дорихона хизматчиси О. Абдуллаев ва лаборант М. Толипова ўртоқлар тайёрланган дори-дармонларни кўздан кечирмоқдалар. 2. Янги аптеканинг умумий кўриниши.

Н. ТУРАВ фотолари.

БЕҲИ ДЎЛМА

Беҳини тукини артиб уч-учлик пичоқ билан ўртасини ўйиб уруғларини олиб ташлайсиз. Ҳосил бўлган беҳи «косача»лари ичига ширин қийма тўлдирасиз. У бундай тайёрланади: ёнғоқ мағзини талқон қилиб ўнга шакар ёки асал аралаштирасиз-да беҳиларнинг ичига соласиз.

Таомни манти қасқон капкакларига териб, 30—35 минут буғласангиз ҳил-ҳил пишади. Дастурхонга тортишда ликопларга солиб юзига пича асал томизасиз. Кесиб ширинлик сифатида чой билан ичилади. Ушбу таом халқ табобатида нафас йўллари ва ўпка шамоллаганда дори сифатида қўлланилган.

Масаллиқ: 10—12 дона беҳига 300 грамм ёнғоқ мағзи, 50 грамм асал ёки шакар кифоя.

ДУМБУЛ КАБОБ

Маккажўхори донлари сутми-қатиқ бўлганда олиб, ҳар бир сўтани 4—5 бўлакка бўласиз, ўртасидан сихга ўтказиб худди кабоб каби лахча чўғ устида қовурасиз. Яхши қизариб ва сингиб пишсин учун вақти-вақти билан айлантириб турасиз. Тайёр бўлгач қайноқ намакобга ботириб олиб юзига сариёғ суркайсиз-да дастурхонга тортасиз.

Масаллиқ: 10—12 дона сўта, 100 грамм сариёғ, таъбга кўра туз.

Карим МАҲМУДОВ.

ҲАР ТЎҒРИДА

ЭНГ ҚАДИМИЙ КИТОБ

«Интернэшнл геральд трибюн» газетасининг хабар беришича, тарихий манбаларда қайд қилинган энг қадимий китоб эрамизнинг 868 йилида Хитойда босилган манускрипт ҳисобланади. Хитойликлар китоб босишни тахминан эрамизнинг 600-йилларида кашф этишган.

Бироқ Европада машҳур «Библия»га қадар фон Вельтгерихнинг «Зибилленбух» ва «Фрагмент» асарлари босилганлигини ҳамма ҳам билмайди. Булар Гутенбергнинг типографиясида тайёрланган эди.

1394 ва 1399 йиллар оралиғида туғилган ва 1468 йили вафот этган Йоган Гутенберг немисларнинг Майнц шаҳрида печатник эди. У кўчма металл шрифтли мосламани шунингдек ҳарф қуядиган машинани яратди. 1455 йили Гутенберг типография санъатининг қадимий ноёб намуналаридан бўлган «Библия»ни чоп этди.

ҚУМ ОСТИДАГИ ИБОДАТХОНА

Миср археологлари Ғазонинг машҳур эҳромлари районида янги обидани топишга муваффақ бўлдилар. Қадимий Миср ҳукмдорининг улуғвор мақбарасидан борйўғи 3 километр нарида археологлар қадимий Мисрнинг донолик худоси — Тотанинг яхши сақланган ибодатхонасини топишди.

Бу ибодатхона тасодифан топилди. «Ал-Ахбор» газетасининг ёзишича, маҳаллий кишилардан бири ўша жойда уй қуришга аҳд қилди ва пойдевор учун ҳандақ қазий бошлади. Қадимий Миср иероглифлари ёзилган тош плиталарга дуч келиб қолиб, у ҳеч иккиланмасдан плиталарни майдалаб, уларни қурилиш майдонидан анча нарига олиб бориб ташлаб юборди. Бу ҳақда археологлар эшитиб, ўша жойда қазишмаларни олиб боришаётганда қум қатлами остидан баъзи заллари, устунлар ва деворлари яхши сақланган ибодатхонани топдилар.

«Аль-Ахбор» газетасининг тасдиқлашича, бу ибодатхона сўнгги 50 йил ичида Ғазо районидан топилган энг катта тарихий ёдгорлик ҳисобланади. (ТАСС).

СПОРТ

ХОККЕЙ

БИРИНЧИ ЛИГАДА

Мамлакат чемпионатининг биринчи лигасида иштирок этаётган командаларнинг ўтган тур учрашувлари ҳам кескин курашлар остида ўтди.

Тошкентнинг «Бинокор» командаси хоккейчилари ҳамон сафарда ўйин ўтказишмоқда. Шуниси эътиборга лойиқки, вакилларимиз турдан-турга очколар жамғармаларини кўпайтириб боришяпти. Чунончи улар Олмаотанинг «Енбек» коллективи билан бўлган учрашувнинг дастлабкисида 5:3 ҳисобида ғалаба қозонишди. Такрорий матч эса олмаоталик спортчилар фойдасига ҳал бўлди. Улар 7:4 ҳисобида ғолиб чиқишди.

Биринчи лигада Новосибирскнинг «Сибирь» коллективи пешқадамлик қилмоқда. Улар ўтган турда сафарда шайба суришларига қарамай, 4 очко қўлга киритишди. Новосибирскликлар Пермда маҳаллий «Молот» командаси билан бўлган биринчи кунги учрашувда 6:3, такрорий матчда эса 9:2 ҳисобида ғалаба қозондилар.

Саратовнинг «Кристалл» клуби ҳам мавсум учрашувларини муваффақиятли ўтказмоқда. Бу коллектив шу кунга қадар 10 маротаба ғалабага эришиб, фақат икки бор мағлубиятга учради, холос. Саратовликлар ўтган турда Қозоннинг Урицкий номли спорт клуби хоккейчиларини қабул қилишди. Икки ўйинда ҳам ҳужумкорликда ҳаракат қилган майдон эгалари 8:1 ва 7:2 ҳисобида ғалабага эришишди.

Бошқа учрашувлар ҳам қизиқарли ўтиб, қуйидаги натижаларни берди: —«Торпедо» (Тольятти) — «Дизелист» (Пенза). — 11:4, 6:3, СКА (Новосибирск) — «Торпедо» (Усть-Каменогорск) — 5:7, 3:7, «Динамо» (Минск) — «Металлург» (Череповец) — 11:3, 9:3, «Буран» (Воронеж) — «Динамо» (Харьков) — 1:7, 4:6, «Рубин» (Тюмень) — «Автомобилист» — (Свердловск) — 4:11, 2:2.

Энди эътиборингизга командаларнинг турнир жадвалидаги мавқеини ҳавола этамиз.

	У	Ш	О
«Сибирь»	12	89—32	22
«Кристалл»	12	73—35	20
«Торпедо» [У-К]	12	77—46	19
«Бинокор»	12	54—40	16
«Металлург»	12	52—46	15
«Автомобилист»	12	48—40	15
«Торпедо» [Т]	12	56—43	14
Урицкий номли спорт клуби	12	51—52	14
«Динамо» [Мн]	12	54—41	13
«Динамо» [Х]	12	56—50	13
«Енбек»	12	57—53	13
«Молот»	12	39—60	6
«Дизелист»	12	51—74	4
«Буран»	12	42—84	4
СКА	12	38—70	3
«Рубин»	12	27—98	1

ШАШКА

ПЕШҚАДАМ АНИҚЛАНДИ

Андижонда рус шашкаси бўйича хотин-қизлар ўртасида СССР чемпионати давом этмоқда.

Бу ерда бўлиб ўтган беш турдан сўнг пешқадам аниқланди. Яъни беш имкониятдан тўрт очко қўлга киритган минсклик спорт мастери Е. Соркина олдинга ўтиб олди. Мамлакат чемпиони горьковлик спорт мастери А. Лазаренко ҳозирча муваффақиятсиз иштирок этмоқда. Унинг ҳисобида биронта ҳам ғалаба йўқ.

Биринчиликда пахтакор ўлкамиз шарафини андижонлик К. Мирзаева ҳимоя қилмоқда. Вакилимиз бешинчи турда иккинчи ўринда бораётган вильнюслик В. Андролойц билан бўлган учрашувда дуранг натижага эришди.

«Қишлоқ ҳақиқати»нинг навбатдаги сони 22 октябрда чиқади.

Редактор И. СУЛАЙМОНОВ.

БИЛИМ ОЛИБ, КАСБ ЎРГАНИШЯПТИ

Техникумнинг мажлислар ўтказиладиган зали ўқувчилар ва ўқитувчилар билан тўла. Стенд ва транспарантларда билим юртининг ярим асрлик тарихи ҳақида ҳикоя қилувчи фотосурат ва турли ҳужжатлар. Стендлардан бири шу билим юртининг собиқ талабаси «Малик» совхози пахтачилик звеносининг бошлиғи, СССР Олий Совети депутати Тўхтахон Қирғизбоеванинг ҳаёти ва фаолияти ҳақида ҳикоя қилади.

Залга тўпланганлар депутат билан учрашадилар. Билим юртида собиқ талабалар билан бундай учрашувлар ўтказиш, очиқ эшиклар куни уюштириш анъанага айланиб қолган. Ярим аср давомида бу даргоҳда қанча йигит-қизлар касб ўргандилар. Биргина Сирдарё области ёки Ўзбекистонда эмас, Сирдарё қишлоқ хўжалигини электрлаштириш ва механизациялаштириш техникумини битирган кадрлар қўшни республикаларда ҳам меҳнат қилишяпти. Улар орасида номдор пахтакорлар, таниқли механизаторлар, қишлоқ хўжалик фани жонкуярлари бор. Гулистон районидаги Фрунзе номли колхоз тракторчиси, республикада хизмат кўрсатган механизатор Турсунбой Тоғаев, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг ўқитувчиси, техника фанлари кандидати Тўхтамурод Набиев, «Бухараводстрой» трести кўчма механизациялашган колоннасининг бош инженери Бозор Исматов, Жиззах область Октябрь районидаги мактаблараро ўқув ишлаб чиқариш комбинатининг ўқитувчиси Зайнаб Хўжаева ва бошқалар ўзлари билим олган даргоҳда тез-тез бўлишиб, иш тажрибаларини ўқувчиларга гапириб беришади.

Кейинги йигирма йилда халқ хўжалигига ўн бир минга яқин ўрта махсус маълумотли кадрлар етказиб берган техникумнинг ўқув-моддий базаси йил сайин мустаҳкамланмоқда. Назарий билимларни амалий тажриба билан боғлаб олиб боришга эътибор кучаймоқда. Бу ишда «Малик» тажриба-хўжалик коллективи уларга яқиндан ёрдам бермоқда.

КПСС Марказий Комитети май Пленуми қишлоқ хўжалигини малакали кадрлар билан таъминлашни янада яхшилаш вазифасини қўйди. Сирдарё қишлоқ хўжалигини электрлаштириш ва механизациялаштириш техникуми коллективи Пленум қарорларини амалга ошириш, мутахассис кадрлар тайёрлашни такомиллаштириш юзасидан қўшимча тадбирларни ишлаб чиқди.

Айни пайтда техникумда 570 нафар йигит-қиз ўз мутахассисликлари бўйича билим олиб, малака оширмоқдалар. Машғулотлар махсус кабинет ва лабораторияларда ўқув полигони ва совхоз марказий ремонт устахонаси цехларида олиб борилмоқда.

—Билим юртини битириб чиқаётганлар асосий мутахассисликларидан ташқари бошқа ҳунарларнинг ҳам эгаси бўлишади, —дейди техникум директори Қобил Ғаниев.— Қишлоқ хўжалигини механизациялаш бўлими талабаларига ўқиш давомида қўшимча слесарь, токарь, кенг профилли тракторчи, III класс шофёр, комбайн ва пахта териш машинаси ҳайдовчилари гувоҳномалари берилади. Қишлоқ хўжалигини электрлаштириш бўлимида таҳсил кўраётганлар эса III разрядли слесарь-электрик, электрмонтёр гувоҳномаларини олишади.

Биз техникумда бўлганимизда ўқувчиларнинг машғулотлардан бўш вақтларини қандай ўтказишлари, уларнинг спорт ва санъатнинг турлари билан шуғулланишларига яратилган шароитлар билан қизиқдик. «Орзу», «Ёшлик» ва «Қувонч» деб аталган бир-биридан шинам ётоқхоналарда алоҳида ўқиш хоналари, спорт заллари, ҳаваскорлик тўгараклари учун хоналар ажратилган. Ҳамза Эрниёзов, Роман Ким, Серик Абиев, Абдужалил Қўшанов сингари санъат ихлосмандлари Рустам Содиқов раҳбарлигида ўз репертуарларини бойитишаётган бўлишса, 300 дан кўпроқ йигит-қиз спортнинг турли секцияларида қатнашмоқдалар. 5 нафар 1-разрядли спортчи, 145 ГТО нишондори, 60 нафар жамоатчи инструктор ва 30 нафар спорт судьялари район ва область миқёсидаги мусобақаларда техникум шарафи учун курашмоқдалар.

Алла Алексеевна Цой мудирлик қилаётган кутубхона ўқувчилар хизматида. Бу ерда вақти-вақти билан китобхонлар конференциялари савол-жавоб кечалари ўтказилиб турилади.

А. БУРЛИЕВ.

Телевидение

ПАЙШАНБА

21 ОКТЯБРЬ

МТ I

9.00 «Время».

9.40 «Горнчилар, қаердасиз!»

10.25 «Ҳаммага—раҳмат», Телевизион бадиий фильм.

11.25 ССР Иттифоқи Давлат академик Большой театри балет артистларининг концерти.

12.35 «Рассом Александр Иванов». Ҳужжатли фильм премьераси.

12.55 Янгиликлар.

* * *

15.00 Янгиликлар.

15.20 «Мен — ўнинчи». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси.

15.50 «Рус тили».

16.20 «Белорус манзаралари». Минскдан олиб кўрсатилади.

16.50 «Шахмат мактаби». Оқ руҳ.

17.20 Мактаб ўқувчиларининг Ленин мукофоти лауреати, СССР Геология министрининг ўринбосари В. А. Ярмолюк билан учрашуви.

18.05 Бутунроссия конкурсининг лауреати И. Акулинина чалади [домра].

18.30 «Расмларда қуёш акси бор».

18.45 «Миллионлар ленинча университети».

19.15 «Дунё воқеалари».

19.30 «Алкоголизм ҳақида суҳбат».

20.00 «Экранда — кинокомедия». «Саҳна пиллапояларида».

21.30 «Время».

22.05 «Солдат мемуарлари». 1-фильм. «Танкларни қирувчи». Телевизион ҳужжатли фильм.

23.10 «Дунё воқеалари».

23.25 «Ватаним қўшиқлари».

МТ II

18.30 Янгиликлар.

18.45 «Чўпон бўлиш қийинми!» Телевизион очерк.

19.05 «Салют, пионерия!» Боку шаҳар пионер ва ўқувчилар саройи болалар бадиий коллективларининг чиқиши.

20.00 «Шаҳар рамкасидаги беш портрет». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси.

20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».

20.45 «Уренгой-Ужгород газ қувури». «Трассанинг Ғарбий участкаси». СССРнинг Ғарбий чегараларидаги трассанинг охирги участкаси қурилиши ҳақида репортаж.

21.05 «Месхети, жонажон ўлкам». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси.

21.30 «Время».

22.05 «Ҳаммага—раҳмат». Телевизион бадиий фильм.

ЎзТВ I

18.00 Кўрсатувлар программаси.

18.05 Болалар учун. «Мен, сен ва мультик».

18.45 «Ҳамкорлик шартномаси — амалда!» «Тошкент тўқимачилик комбинати: реконструкция проблемалари». Ўзбекистон телевидениеси ва «Совет Ўзбекистони» газета редакциясининг қўшма рейди.

19.15 «Ахборот» (рус.).

19.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Баҳс». Ахлоқий-этик мавзуда кўрсатув.

20.30 «Ахборот».

20.50 «Сизлар учун, пахтакорлар». Концерт.

21.30 Москва. «Время».

22.05 «Хирмонингизга барака».

22.25 Ў. Умарбеков. «Қиёмат қарз». Ҳамза номли Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли.

00.05 Янгиликлар.

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»
«СЕЛЬСКАЯ ПРАВДА»
Газета Центрального Комитета Компартии Узбекистана
Р. 03248.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700 000, ТОШКЕНТ—П, ЛЕНИН КЎЧАСИ, 41[*]

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари — 33-44-43, 32-56-21, 33-54-33, 32-54-42. Масъул секретари — 33-09-93, 32-56-26. Секретариат — 32-54-48, 32-56-25. Партия турмуши бўлими — 32-56-34, 32-56-22. Деҳқончилик бўлими — 32-56-35, 32-54-51. Чорвачилик бўлими — 32-56-33. Қишлоқ қурилиши бўлими — 32-54-44. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-46. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 32-54-52, 32-56-39. Таржима бўлимлари — 32- 33-81-42. 56-37, 32-54-54. Сатира ва юмор бўлими — 32-54-52. Иллюстрация бўлими — 32-56-27, 32-58-83. Эълонлар бўлими — 33-81-42.

Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64543. А. 1143. 12